3.600.000 тонна!

БУ ВАЪДАСИГА ВАФОДОР, ҚАҲРАМОН, ЖОНКУЯР, АЗАМАТ ПАХТАКОРЛАРНИНГ, МЕХАНИЗАТОРЛАРНИНГ, РЕСПУБЛИКАМИЗДАГИ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ФИДОКОРОНА МЕҲНАТИ САМАРАСИДИР. БУ ПАРТИЯ, СОВЕТ, КОМСОМОЛ, КАСАБА СОЮЗ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ КАТТА СИЁСИЙ ВА ТАШКИЛОТЧИЛИК ИШЛАРИНИНГ НАТИЖАСИДИР.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йил чиқиши
№ 274 (12.928).
25 НОЯБРЬ 1964 йил
ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин

ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА!

СЕРҚУЁШ республикамизда олтин кузнинг шу олтин дамларида тўй устига тўй бўлмоқда. Куни кеча республика ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли қирқ йиллик айёмига улкан совет оиласининг яқин-йироқ ҳамма хонадонларидан келган меҳмонларни кузатдик. Булар рус ва украин, белорус ва қозоқ, грузин ва озарбайжон, туркман ва эстон, тожик ва қирғиз, арман ва латиш, хуллас барча қардош республикалар халқлари ва Коммунистик партияларининг вакиллари эдилар. Булар — ажойиб шаҳарларимиздан — Ватанимиз пойтахти Москвадан, революциямиз бешиги Ленинграддан, мамлакатдаги энг йирик саноат районларидан бири Иваново шаҳри ва областидан келган азиз меҳмонлар эдилар.

Республикамиз тўйи СССР халқларининг қардошлик оиласида коммунизм қураётган барча халқлар, миллатларнинг чинакам катта дўстлик байрамига айланди. Бугун элимизда яна тўй, катта маъраканинг давоми. Бугун «оқ олтин» диёрида яна катта ғалаба. Республика меҳнаткашларининг пешана тери билан етиштирилган катта ўзбек пахтаси 3 миллион 600 минг тоннага етди.

Бу миллион тонналар миллион-миллион олий ҳиммат ватанпарварларнинг она юртга армуғонидир. Бу миллионларда Урал машинасозларининг қалб ҳарорати, туркман, тожик, қирғиз, озарбайжон, қозоқ пахтакорларининг, бепоён диёримиздаги барча эл ва элатларнинг ҳиссаси, бунда миллатларнинг қон-қардошлик ҳамкорлиги бор, зотан жаҳонга довруқ солган Советлар ўлкасида қўлга киритилаётган ҳар бир муваффақият катта ва аҳил оиламизнинг қувончидир.

Муваффақиятларимизнинг куч-қудрат манбаи халқларимиз ўртасидаги океанлардан ҳам теран, тоғ чўққиларидан ҳам юксак, гранитдан ҳам мустаҳкам, қуёшдай ҳароратли дўстликдир. Шу дўстлик катта хонадоннинг барча катта-кичик аъзоларини мангу бирлаштирди. Шу дўстлик порлоқ тақдиримиз истиқболини ёрқин нур билан чароғон этиб турибди. Ягона йўлимиз — коммунизмга олиб борувчи йўл дўстлигимизни тош-метиндек мустаҳкамлади, бизни абадий қон-қардош қилиб қўйди. Бу қон-қардошлик ҳароратини ўлкамизга Улуғ Октябрнинг сўнмас машъали олиб кирди. Бу машъалнинг чароғбони — ўлмас Лениндир. Ленин тузган ва оловли кураш йилларида пўлатдай тобланган жонажон Коммунистик партиядир.

Бугун гул диёримизда байрам тантанаси ҳукмрон, биз қалбларни ларзага солувчи тўй таронасини юрак торимиз билан чертиб, баралла куйлаётган эканмиз, бу шонли партия туфайлидир, бу — дўстлигимиз самарасидир.

ЎЗБЕК ХАЛҚИ СОВЕТ ХАЛҚЛАРИНИНГ — ҚАРДОШ ХАЛҚЛАРНИНГ КАТТА ВА АҲИЛ ОИЛАСИДА, — дейилади Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг шу йил 20 ноябрдаги тантанали юбилей мажлисида қабул қилинган мактубида, — **УЛУҒ ЛЕНИН ПАРТИЯСИНИНГ СИНАЛГАН ВА ДОНО РАҲБАРЛИГИ ОСТИДА КУРАШ ВА ҒАЛАБАЛАРНИНГ ШОНЛИ ЙЎЛИНИ БОСИБ ЎТДИ. ЎТМИШДА ЧОРИЗМНИНГ ҚОЛОҚ ЧЕККА ЎЛКАСИ БЎЛГАН ЎЗБЕКИСТОН МЎЛ-КЎЛЧИЛИК ВА БАХТИЁР ХАЛҚ ЎЛКАСИ БЎЛИБ ҚОЛДИ, СОЦИАЛИЗМНИНГ ШАРҚДАГИ ЁРҚИН МАШЪАЛИГА АЙЛАНДИ.**

Ҳа, республикамиз экономика ва маданият соҳасида эришган муваффақиятларидан жаҳон қойил бўлмоқда. Михни ҳам чет эллардан сотиб олган Ўзбекистонда бугун саноатнинг юздан ортиқ тармоғи 58 чет эл мамлакатларига маҳсулот жўнатмоқда. Республикада ҳозирги замон техникаси билан қуролланган мингдан ортиқ корхона ишлаб турибди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш қирқ йил мобайнида 63 баравар кўпайди. Эндиликда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича Ўзбекистон Шарқдаги давлатларнигина эмас, балки Европадаги тараққий этган капиталистик мамлакатларни ҳам ортда қолдирди. Ўзбекистон аграр ўлкадан қишлоқ хўжалиги механизациялашган ўлкага айланди.

Ўзбекистон собит одимлар билан коммунизмнинг нурли чўққилари сари илгарилаб бормоқда. Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш учун курашда барча совет кишилари билан бир сафда туриб фидокорона меҳнат қилмоқда.

Республика олдида турган бугунги вазифалар янада улуғвор ва улкан. Ҳали терилмаган «оқ олтин» тонналаримиз ерда. Пахтамизни сўнгги граммигача йиғиб-териб олиб Ватанга топшириш шу куннинг сира кечиктириб бўлмайдиган вазифаларидан биридир.

Ўзбекистон саноатчилари олдида тежамли ишлаш, ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини ошириш, фақат аъло маҳсулот учун кураш вазифаси турибди.

Партия бизга коммунистик қурилишда эришган катта муваффақиятлар мавжуд камчиликлардан эътиборни четга тортмаслиги керак, деб таълим беради. Ғалабалар олдида эсанкирамаслик, янгиликка, илғорликка интилиш айниқса муҳимдир. Ишимиздаги жузъий нуқсонларга ҳам хотима бериш — коммунизм сари янада тез олға боришимизнинг гаровидир.

Ўзбекистон меҳнаткашлари шонли қирқ йиллик муносабати билан босиб ўтган зафарли йўлларига фахр ва ғурур билан назар ташладилар, қўлга киритилган муваффақиятларни намойиш этдилар. Эндиликда ана шу муваффақиятларни янада кўпайтириш, шонли меҳнатимиз билан Ватан куч-қудрати ва халқлар фаровонлигини тинмай ошириб боришга муносиб ҳисса қўшиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

УЛКАН ҒАЛАБА

ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ ОНА-ВАТАНГА 3 МИЛЛИОН 600 МИНГ ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТОПШИРИБ, СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТНИ БАЖАРДИЛАР

3 миллион 600 минг тонна. Меҳнатдаги шижоаткорликларнинг нафосати билан тўлиб-тошган шу рақам республикамиздаги ҳар бир кишининг қалбига маҳкам жо бўлиб қолди. Қайси касбда ишлаётганидан қатъи назар, ҳар бир киши ҳар дамда ўзини азамат пахтакорларимиз билан ҳамнафас деб ҳис қилди. Пахтакорларимиз эса ҳамма қийинчиликларни енгиб, юксак социалистик мажбуриятни бажариш сари шаҳдам одим ташлай бердилар. Бу — мамлакатимизда коммунистик қурилиш суръатларини жадаллаштириш учун Ўзбекистон меҳнаткашлари олиб бораётган курашда энг муҳим марра эди.

Мана энди шу маррага етдик. 24 ноябрда республикадаги пахта тайёрлаш пунктлари етти йилликнинг олтинчи йилида Ватанга ваъда қилинган 3 миллион 600 минг тонна «оқ олтин»нинг сўнгги тонналарини тарозидан ўтказди. Мажбуриятимиз бажарилди!

Ўзбекистон пахтакорлари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг пахта плани бажарилганлиги муносабати билан юборган табригига жавобан пландан ташқари 150 минг тонна қимматбаҳо тўқимачилик хом ашёси топширганликлари ҳақида рапорт бердилар. Юбилей шарафига бошланган зарбдор вахта шу тахлитда давом эттирилди, фидокорона ва жўшқин меҳнат шу тахлитда юбилей тантаналарига улаб юборилди.

Пахтакорлар юбилей йилининг кузини ҳақли суратда меҳнат зафарларининг эстафетаси деб атамоқдалар. Тошкент областининг деҳқонлари кетидан Қашқадарё, Андижон, Фарғона меҳнаткашлари ўз планлари ва мажбуриятларини бажарганликларини Ватанга маълум қилдилар. Сурхондарё, Хоразм, Сирдарё колхоз ва совхозлари берилган топшириқларни муваффақият билан бажардилар. Теримнинг энг масъулиятли даврида далаларда фидокорона меҳнат қилган шаҳарликлар ана шу муваффақиятларни қўлга киритишга деҳқонлар қатори катта ҳисса қўшдилар. Яқинда ўзининг қирқ йиллигини нишонлайдиган Қорақалпоғистон АССР, шунингдек Бухоро области планни бажариш арафасида турибди.

Механизаторлар етти йилликнинг олтинчи йили кузини ажойиб ишлари билан нишонладилар. «Зангори кема» капитанлари ўз машиналарининг бункерларидан 811 минг тонна «оқ олтин» тўкдилар.

Мажбурият бажарилган бўлса ҳам, лекин ҳали далаларда пахта кўп. Республика қишлоқ меҳнаткашлари уни тезроқ саранжомлаб олиш билан бирга, етти йилликнинг сўнгги йилида «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш учун мустаҳкам замин яратиш соҳасидаги ишларни кенг кучайтириб юбордилар. (ЎзТАГ).

МАРРАГА ЕТДИЛАР

ФАРҒОНА, (Телефон орқали олинди). Фарғона районн пахтакорлари давлат планини бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Областда йиллик планни бажармаган бирорта ҳам район қолмади. Фарғона райони пахтакорлари давлат омборига 29100 тонна «оқ олтин» топширдилар. Машина терими плани 112 процент бажарилди. Район пахтакорлари планга қўшимча 1100 тонна пахта тайёрлаш учун кураша ётирлар.

К. САРИМСОҚОВ.

Андижон областидаги «Савай» совхозининг меҳнатсевар ишчилари бу йил пахтадан мўл ҳосил олдилар. Суратда: совхознинг тўртинчи бўлимидаги пахта хирмони.

А. Тўраев фотоси.

Тошкент область партия комитетларининг қўшма пленуми

Кеча 24 ноябрда Ўзбекистон КП Тошкент саноат ва қишлоқ область партия комитетларининг қўшма пленуми бўлиб ўтди.

Пленум КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг «КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети XV пленуми якунлари» тўғрисидаги докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг доклади юзасидан бўлган музокараларда Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси партқомининг секретари Н. Қирғизбоев, Ўзбекистон КП Бекобод шаҳар комитетининг биринчи секретари И. Ҳусниддинов, Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Охунбобоев номли колхоз раиси М. Пўлатов, «Компрессор» заводининг директори Н. С. Новоченко ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленум КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг «Саноат ва қишлоқ область, ўлка партия ташкилотларини бирлаштириш тўғрисида»ги қарорини ва шу масала юзасидан Ўзбекистон КП Марказий Комитети XV пленуми қарорини тўла маъқуллади, раҳбарлик ва бажариш учун қабул қилди. Пленум областнинг саноат соҳасида ҳам, қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам ишлаётган барча коммунистларини ягона партия ташкилотига бирлаштиришга қарор қилди.

Пленум область партия конференциясини 1964 йил 25 декабрда чақиришга қарор қилди ва саноат, қишлоқ область партия ташкилотларини бирлаштириш билан боғлиқ бўлган тадбирларни амалга ошириш, область партия конференциясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш учун ташкилот бюроси сайлади.

ҚАРДОШЛАР ТАБРИГИ
ҚУТЛАЙМИЗ

Бундан атиги бир неча кун илгари ўзбек халқи жуда катта шодиёналикни бошидан кечирди. У ўз республикасининг ҳамда Коммунистик партиясининг шонли қирқ йиллик тўйини нишонлади. Ана шу тўй олдидан ўзбеклар пахта тайёрлаш йиллик планининг бажарилганлиги тўғрисида она-Ватанга ғалаба рапорти берган эдилар.

Мана бугун қувонч устига қувонч қўшилди. Ўзбекистонлик дўстларимиз топширган пахта 3 миллион 600 минг тоннадан ошиб кетди. Шундай улуғ кунларда ютуқларингиз кўпаяверсин, қўлингиз дард кўрмасин.

Топчубой ЮНУСОВ,
Қирғизистон ССР Қорасув районидаги Карл Маркс номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати.

★

Ўзбек билан қозоқ — азалдан иноқ. Пахта эса ана шу иноқлигимиз ва дўстлигимизнинг рамзи, кўркидир. Бугун қуёшли Ўзбекистон мамлакатга 3 миллион 600 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериб, социалистик мажбуриятини шараф билан бажарган экан, бу ҳаммамиз учун қувончли ва унутилмас воқеадир.

Ибой ЖАҚАЕВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. Жанубий Қозоғистон.

НОЯБРЬ 24 «Оқ олтин» ХИРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОНДА: Қашқадарё областида бир кунда 0,28 ва мавсум бошидан буён 118, 99 процент пахта тайёрланди; Тошкент областида 0,17—114,03; Фарғона областида 0,12—109,34; Андижон областида 0,09—107,85; Сирдарё областида 0,30—100,59; Сурхондарё областида 0,30—100,54; Хоразм областида 0.79—100,25; Қорақалпоғистон АССРда 0,75—98,58; Бухоро областида 0,86—97,78; Самарқанд областида бир кунда 1,14, мавсум бошидан буён 92,47 процент пахта тайёрланди.

ЎРТА ОСИЁ ИҚТИСОДИЙ РАЙОНИДА: Чимкент области пахта тайёрлаш планини 114,00, Қирғизистон ССР—108,32, Ўзбекистон ССР—104,19, Туркманистон ССР—95,88, Тожикистон ССР—94,91 процент бажарди.

БУГУН ҚАРДОШ ТУРКМАНИСТОНДА КАТТА ТАНТАНА.

Туркманистон ССР ва Туркманистон Компартияси 40 ёшга тўлди.

Бу ҳақдаги материалларни газетанинг иккинчи саҳифасида ўқийсиз.

РЕКОРД ҚЎЙИЛДИ

«Ташкенткабель» заводининг прокатчилари Бутуниттифоқ рекордлари жадвалига янги тузатиш киритдилар. Улар топшириқдан ташқари бир кечаю кундузда бир неча юз тонна мис симни стандан чиқариб бердилар.

Рекорд қўйиш вақтида, — агрегатдан бир соат ичида ўрта ҳисобда олинган металл мамлакатимизда шу хилдаги маҳсулотларни ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг кўрсаткичларидан беш тонна ортиқ бўлди.

СЎЗ — МАШЪАЛЛАРИМИЗГА

НАВБАТ—ШУДГОРГА

Исоқ **ХОЛИҚОВ,**
Бухоро область, Вобкент районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор.

Республикамизнинг ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллиги зўр ғалабалар билан кутиб олинди. Колхозимиз пахтакорлари фидокорона меҳнат қилиб, бу ютуқларга муносиб ҳисса қўшдилар. Пахта тайёрлаш йиллик планини областда биринчилар қаторида бажардик. Баҳорда зиммамизга олган социалистик мажбуриятимизни ҳам муддатидан илгари адо этдик. 1368 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан пахта топширдик. Гектаридан яна 2 центнердан хирмон кўтариш учун курашмоқдамиз.

Айрим бригадаларимиз эришган ғалаба янада катта бўлмоқда. Норқул Саидов бошлиқ бригада 112 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан, Шамси Бадалов бошлиқ бригада 31 центнердан ҳосил олди.

«Пўлат от» чавандозлари ўзларига бириктилган «зангори кема»ларни моҳирлик билан бошқариб, машиналар бункеридан кундан-кунга кўп пахта тўкдилар. Механик-ҳайдовчиларимиздан Жилвон Арабов ўз машинаси бункеридан 100 тонна, Саттор Аролов 90 тонна пахта тўкди. Бу йил машиналарда 480 тонна пахта териб олинди. Машина туфайли пахта теримидан 15 минг сўм маблағни тежаб қолдик.

Мўл ҳосилга ўтган йил кузидан пухта тайёргарлик кўрилганлиги пахта етиштиришни кўпайтиришда, унинг таннархини камайтиришда, кўсакларни тез етилтиришда катта роль ўйнади. Пахта ерларини ҳайдаш бултур ноябрь ойи охирларида тугалланди. Ер чимқирқарли плуглар ўрнатилган тракторлар билан 30 сантиметр чуқурликда ҳайдалди. Ҳайдаш олдидан ерга 4-5 тоннадан гўнг йиллик норманинг 55-60 процентн миқдоридаги азотга аралаштириб солинди. Баҳорда тупроқ чуқур борона қилиниб, чигит экилди. Экиш саккиз иш кунида тугалланди. Ғўза қатор ораларини ишлаш барвақт бошлаб юборилди. Ҳамма агротехника тадбирлари бир-бирига боғлаб олиб борилганлиги туфайли экишдан кейин юз берган об-ҳаво қийинчиликларини қисқа вақт ичида бартараф қилиш имконияти туғилди.

Кўп йиллик тажрибаларимизни бу йил ҳам кенг ишга солмоқдамиз. Ҳозир кўрак узиш, кўсак чувиш ишлари келгуси йил мўл ҳосилига пухта тайёргарлик кўриш билан боғлаб олиб борилмоқда. Механизаторларимиз кўсак чувиш агрегатларини ишга солиб юборишди. Ҳосили тўла териб олинган майдонлар ғўзапоядан тозаланиб, чуқур шудгор қилинмоқда. Далаларимизда ҳозир 10 та ҳайдов трактори кеча-кундуз унумли ишлаб турибди. Шу кунга қадар 800 гектардан ортиқроқ пахта майдонини ҳайдаб қўйдик. Тупроқнинг унумдорлигини ошириш мақсадида ерга маҳаллий ва минерал ўғит аралашмаси солинмоқда.

Республикамиздаги ҳар бир колхоз ва совхозда ҳам шундай қилиш мумкин. Ҳосили тўла йиғиб-териб олинган далалар, партов ерлар, бошқа экинлардан бўшаган майдонлар кўп. Шунга қарамай, республикамиз хўжаликларида шудгорлаш кучайтириб юборилмаётир. Республикамизнинг жанубий областларидан бўлган ва пахта тайёрлаш йиллик плани ноябрь ойи бошларидаёқ бажарилган Қашқадарё областида шудгорлашга ҳали жиддий киришилгани йўқ. Сурхондарё, Фарғона, Андижон областларида ҳам шудгорлаш орқага сурилмоқда.

Бу йил куз алоҳида келди. Қиш кириб келаётганлигига қарамай ҳали ёмғир ёққани йўқ ҳисоб. Баъзи раҳбар ходимлар қиш бўйи ҳаво шундай тураверади, деб ўйласалар керак. Шу сабабли улар шудгорлашни орқага сурмоқдалар. Бу билан ана шундай раҳбарлар келгуси йил мўл ҳосилига путур етказмоқдалар. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. Об-ҳаво бюросининг маълумотига қараганда яқин кунларда ҳарорат кескин пасаяди, қор ва ёмғирлар ёға бошлайди. Кўп йиллик тажрибалардан маълумки, ёғингарчилик бошлангандан кейин далаларда ҳайдов тракторларининг юриши қийинлашади. Тракторлар ерга ботиб қолади. Ер музлаб қолгандан кейин эса тупроқни умуман юмшатиб бўлмайди. Шунинг учун ҳозирги ғанимат кунларнинг ҳар бир соатидан унумли фойдаланиш, ҳамма ҳайдов тракторларини ишга солиб, ҳосилдан бўшаган ерларни пешма-пеш ҳайдаш, текислаш, ариқ-зовурларни тозалаш ва бошқа кузги-қишки ишларни кучайтириш керак.

Ерни кузда ҳайдаб қўйишнинг фойдаси катта. Шудгор баҳорда чуқур борона қилиниб, чигит экиш мумкин. Ҳайдаш баҳорга қолдирилса, экиш чўзилиб кетади, оқибатда уруғни ундириб олиш, ғўза қатор ораларини ишлаш орқага сурилади. Мен бир мисолни келтириб ўтмоқчиман. Колхозимизда 1961 йилда 870 гектар ер баҳорда ҳайдалиб, чигит экилди. Ҳайдаш чўзилиб кетганлиги сабабли чигит экиш ҳам, ғўза қатор ораларини ишлаш ҳам кечикди. Натижада бу майдонларда ҳосил паст бўлди. Баҳорда ҳайдаб экилган ернинг ҳар гектаридан кузда шудгор қилинган майдонлардагига нисбатан 13 центнер кам ҳосил олдик. Бу бизга аччиқ сабоқ бўлди. Ўшандан кейин ҳамма еримизни кузда чуқур ҳайдаб қўядиган бўлдик. Ўйлаймизки, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, район партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари бундан тегишли хулоса чиқариб оладилар.

Энди навбат шудгорга, пахтакор дўстлар!

Туркманистон Совет Социалистик Республикаси ва Туркманистон Компартиясининг 40 йиллигига

ЕТУК ЁШИНГ МУБОРАК, ҲУР ЎЛКА!

ТУРКМАНИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ЮКСАЛИШДА

Р. ЧОРИЕВ,

Туркманистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министри.

□ □

Совет ҳокимияти йилларида республика қишлоқ хўжалигида ва унинг асосий тармоғи — пахтачиликда ғоят катта ўзгаришлар рўй берди. Буни қуйидаги фактлар кўрсатиб турибди: 1913 йили ҳаммаси бўлиб 69 минг тонна пахта йиғиштириб олинган бўлса, 1963 йили эса 459 минг тонна пахта етиштирилди.

Қишлоқ хўжалигига химия фани ютуқлари сингиб бормоқда, минерал ўғитлар кўпайиб, ҳосилдорликни оширишга катта таъсир кўрсатмоқда.

Совет ҳокимияти йилларида республикада жуда кўп қишлоқ хўжалик кадрлари етишиб чиқди. Улар қишлоқ хўжалигига моҳирлик билан раҳбарлик қиляптилар. Масалан, Геок-Тепа бошқармасидаги «Захмет» колхозининг бригада бошлиғи Сафар Қораев 1963 йили 115 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 49,5 центнердан, Ленин бошқармасидаги Тельман номли колхознинг бригада бошлиғи Ҳусаин Қурбонбоев гектаридан 49,6 центнердан пахта ҳосили олдилар.

Республикамизда экин экишга ярайдиган 3 миллион гектарга яқин ер бор. Шундан 2 миллион гектардан кўпроғи Қорақум канали зонасидадир. Лекин ҳозиргача бу ерда фақатгина 460 минг гектар майдонга чигит экиб келинмоқда. Биз бу ерлардан унумли фойдаланиб, уларни қишлоқ хўжалик оборотига киритамиз ва катта-катта майдонларда пахтазорлар, боғ-роғлар барпо этамиз.

Республика қишлоқ хўжалигининг иккинчи муҳим тармоғи — чорвачилик, айниқса қоракўлчиликдир. Статистика маълумотларига қараганда, 1914 йили Туркманистон территориясида 1 миллион 920 минг бош қоракўл қўй бўлган. 1963 йилнинг охирига келиб эса, колхоз ва совхозлардаги қоракўл қўйлар сони 3 миллион 89 минг бошни ташкил этди.

Туркманистонда қўйчиликни ривожлантириш учун жуда катта имкониятлар бор. Яқин орада республикада 30 та янги қўйчилик ва иккита туячилик совхозлари ташкил этилади, шу муносабат билан яйловлар яхшиланади.

Республика пиллачилари бу йил мамлакатга 2.645,8 тонна пилла етказиб бердилар ва планни 105,8 процент бажардилар.

Республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил давлатга 465 минг тонна пахта, 18,3 миллион пуд дон, 21,5 минг тонна каноп, 64 минг тонна сабзавот, 59 минг тонна полиз экинлари маҳсулоти, 45 минг тонна гўшт (тирик вазнда), 60 минг тонна сут, 23 миллион дона тухум, 13,2 минг тонна жун ва 1 миллион 200 минг дона қоракўл тери етказиб бериш юзасидан ўз устларига олган юксак социалистик мажбуриятларини ошиғи билан адо этиш учун астойдил курашмоқдалар.

Туркманистон меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини интенсив равишда ривожлантириб, мамлакатимизда коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш ишига муносиб ҳисса қўшадилар. Улар республикамиз ҳамда Туркманистон Коммунистик партиясининг шонли 40 йиллигини ёруғ юз билан кутиб оляптилар.

САНОАТИМИЗ РАВНАҚИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар Туркманистон чор Россиясининг чекка, қолоқ ўлкаларидан бири эди. Чор ҳукумати миллий ўлкаларда мустамлакачилик сиёсатини ўтказиб, бу ўлкаларнинг индустриал тараққиётига ҳамма чоралар билан тўсқинлик қилди. Чунки у чекка ўлкалар, хом ашё манбаи ва марказдан ташиб келтириладиган товарлар учун бозор бўлиб қолишидан манфаатдор эди.

Биринчи жаҳон урушига қадар Туркманистоннинг қайта ишлов саноати эндигина юзага кела бошлаган эди. Бу саноат ҳам асосан енгил ва озиқ-овқат саноатининг майда-чуйда корхоналаридан иборат эди. Челекен оролидан саноатчи-капиталистлар нефть ва озокерит қазиб олар эдилар.

1913 йилда ялпи саноат маҳсулотининг қийматида пахта тозалаш ва озиқ-овқат саноати маҳсулотининг қиймати 80 процентни ташкил этди. Энергетика ва кон-химия саноати маҳсулотининг қиймати ялпи саноат маҳсулоти қийматида 0,5 процентни ташкил этарди, холос. Улуғ Октябрь революциясига қадар Туркманистонда оғир саноатнинг ривожланиши учун индустриал база барпо этилмаган эди.

Ўрта Осиёда миллий-давлат чегараланишининг ўтказилиши ўлкадаги бошқа иттифоқдош республикалар қатори Туркманистон Совет Социалистик Республикасининг ҳам сиёсий, иқтисодий ва маданий жиҳатдан юксалишида муҳим омил бўлди. Енгил ва озиқ-овқат саноати 20-йилларнинг охирида тикланди ва ривожланди.

Мамлакатни индустрлаштириш йилларида Туркманистоннинг енгил ва озиқ-овқат саноатини ривожлантиришга кўплаб капитал маблағ сарфланди. Шу йиллар ичида Ашхободда пиллакашлик фабрикаси ишга тушди, республика пойтахтида йигирув-тўқув фабрикаси қурила бошлади, Керкичида пахта тозалаш заводи корпусларига пойдевор қўйилди.

Беш йилликлар даврида Туркманистондаги фойдали қазилма бойликларни ўрганиш соҳасида кўп ишлар қилинди. Туркманистон табиий бойликларини қидириб топишга мамлакатнинг машҳур олимларидан Ферсман ва Губкин ўртоқлар раҳбарлик қилдилар. Нефть конлари, химия хом ашёси манбалари, руда бўлмаган фойдали қазилма конлари базасида республикада оғир саноатнинг асоси барпо этила бошланди. Қорабўғозгўлда химия корхоналари, Қорақумда олтингугурт конлари бунёд этилди. Небиддоғдаги нефть конлари кенгайтирилди ва қайта ускуналанди. Қурилиш материаллари саноати корхоналарининг қуввати ортди.

Шу йилларда енгил саноатга ҳам кўплаб капитал маблағ сарфланди. Ашхободда йигирув-тўқув фабрикаси ишга тушди. Чоржўйда пиллакашлик фабрикаси маҳсулот бера бошлади.

Урушгача бўлган беш йилликлар мобайнида Туркманистон аграр республикадан индустрлашган, колхозлашган социалистик республикага айланди. 1940 йилда нефть қазиб чиқариш 1925 йилдагига нисбатан қарийб юз баравар, электр энергияси ҳосил қилиш 99 марта, ғишт тайёрлаш 73 марта кўпайди.

Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда республика саноати барқ уриб ривожланди. Шу даврда Красноводск нефтни қайта ишлаш заводи, Небиддоғ—Красноводск нефть қувури, Безмеин шаҳрида цемент заводи, Чоржўйда экскаватор ремонти заводи ва бошқа ўнлаб корхоналар ишга тушди. Етти йиллик мобайнида эса Қўтиртепа нефть кони ишга солинди. Безмеин, Тажан, Чоржўй электростанциялари ишга тушди.

Шундай қилиб, Совет ҳокимияти йилларида республика экономикаси ва маданияти тараққиётининг асоси бўлган йирик саноат бунёд этилди. Саноатнинг ялпи маҳсулоти 1963 йилда 1913 йилдагига қараганда 26 баравар кўпайди.

Партиямизнинг XXI ва XXII съездлари қарорларида мамлакат экономикасини янада ривожлантиришнинг улуғвор режалари белгилаб берилган. Мамлакат экономикасини юксалтиришга Туркманистон саноати ходимлари ҳам катта ҳисса қўшадилар. Республикада кон-химия, нефть ва оғир саноатнинг бошқа тармоқлари зўр бериб ривожлантирилади. Химия, нефть ва газ саноатини ривожлантиришга кўп маблағ сарфланади. Етти йиллик мобайнида саноатнинг ялпи маҳсулоти икки баравар кўпаяди.

Совет Иттифоқидаги бошқа қардош халқлар билан ҳамкорликда туркман халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съездининг тарихий қарорларини бажариш йўлида ҳормай-толмай ишламоқда.

А. АННАҚИЛИЧОВ,

иқтисод фанлари доктори, Туркманистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси.

ЮКСАЛИШ РАҚАМЛАРИ

⊙ Қирқ йил давомида республика аҳолисининг сони 79 процент кўпайди.

⊙ Республика саноатининг ялпи маҳсулоти 1963 йилда 1913 йилдагига нисбатан 26 марта кўпайди.

⊙ 1924 йилдан буён ўтган даврда нефть ишлаб чиқариш 1295 баравар ортди. Туркманистон ССР ҳозир «қора олтин» олиш бўйича СССРда учинчи ўринда турибди.

⊙ Ҳозир республикада бир кунда ҳосил қилинаётган электроэнергия 1913 йилда бутун Туркманистонда ишлаб чиқарилган электроэнергиядан кўп.

⊙ Химия саноати ялпи маҳсулотининг ҳажми фақат кейинги беш йилнинг ўзида 2 марта ортди.

⊙ Туркманистонда 1963 йилда 1913 йилдагига нисбатан 6,6 марта кўп «оқ олтин» етиштирилди.

⊙ 72.4 минг квартира газлаштирилди.

⊙ Совет ҳокимияти йилларида 252 минг ўринли янги мактаб, 41 минг ўринли мактабгача бўлган муассасалар қурилди.

⊙ Республикада ҳар ўн минг кишига 96 студент тўғри келади. Бу — Франциядагига нисбатан 2 марта, Туркиядагига нисбатан 4 марта кўпдир.

ТУРКМАНИСТОН ўзининг пахтаси, қоракўл тери ва саксовули қатори нефти билан ҳам машҳур. Бу ерда «қора олтин» саноатининг юксалиши билан ажойиб мутахассис кадрлар етишди. Суратда: «Қумданнефть» кон бошқармаси илғор участкаларидан бирининг ишчиси Режебмурод Помонов. У участкада намунали меҳнат қилиш билан бирга ўз билимини ошириш устида ҳам тинмай ишламоқда. Бу йил Помонов нефть техникумининг сиртқи V курсини тамомлайди.

М. Гусейнов фотоси.

АҲИЛ ОИЛАДА ҚИРҚ ЙИЛ

М. ҒАПУРОВ,

Туркманистон ССР Министрлар Советининг Раиси.

□ □

Туркман халқи ўзининг миллий давлатига эга бўлганига, ўлмас Ленин кўрсатиб берган, Улуғ Октябрь нури ёритиб турган йўлга қатъий тушиб олганига атиги қирқ йил тўлди. Лекин Совет ҳокимиятининг шу қирқ йили ичида бизнинг элимиз ва еримиз нақадар таниб бўлмаслик даражада ўзгариб кетди! Коммунистик партия раҳбарлигида, Совет Иттифоқидаги ҳамма халқларнинг, аввало рус халқининг қардошларча беғараз ёрдами билан туркманлар тарихан қисқа муддат ичида капиталистик ривожланишнинг уқубатли босқичини четлаб социализмга ўтдилар. Шу сабабли бугунги кунда биз шуни айтишга ҳақлимизки, Туркманистон ССР барпо қилинганлиги ва Туркманистон Коммунистик партияси тузилганлигининг қирқ йиллиги фақат бизнинг халқимиз учунгина эмас, шу билан бирга СССРдаги барча қардош халқлар учун ҳам порлоқ, қувончли байрамдир, ленинча миллий сиёсатнинг тантанасидир.

«Аврора» тўплари Қишки саройга қаратиб ўқ узиб, янги давр бошланганлигини — социализм даври бошланганлигини дарак берган кундаёқ Туркманистон тарихининг ярим мустамлакачилик даври тугади. Шундан бери бизнинг республикамиз Совет давлатларининг аҳил қардош оиласида ривожланиб, таниб бўлмаслик даражада ўзгарди. Республикамизда илгари сира ҳам бўлмаган саноат тармоқлари: нефть қазиш, нефтни қайта ишлаш, химия, газ, машинасозлик, энергетика, металл ишлаш, бинокорлик материаллари саноатлари вужудга келтирилди.

Ҳозир республика территориясида ҳар ойда янги саноат корхонаси ёки йирик цех ишга тушмоқда. Чунончи, кейинги икки йил ичида Чоржўйда суперфосфат заводи, Гугуртто ғолтингугурт комбинатида флотация фабрикаси, Ашхободда нефть ускуналари ва электротехника буюмлари ишлаб чиқарадиган заводлар ишга туширилди; Борсакелмасда янги, жуда катта нефть кони топилди — вулқондан чиқаётган нефть юбилей арафасида нефть қувури орқали Небиддоғга оқа бошлади. Бу йил Қўтиртепа—Билак — Красноводск нефть қувури ишга туширилди. «Қора олтин» чиқариш ярим аср ичида 60 баравар кўпайди.

Саноат ишлаб чиқаришининг асоси нефть бўлгани каби, республикамиз қишлоқ хўжалигида пахта асосий роль ўйнайди. Утган йил 459 минг тонна, яъни революциядан олдинги вақтдагига қараганда қарийб етти баравар кўп пахта етиштириб бердик. Бу — Туркманистон учун рекорд ҳосилдир. Бу йил ҳам улкан пахта хирмони учун қизғин кураш олиб борилмоқда. Республика пахтакорлари давлатга 465 минг тонна «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олганлар.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳамма турларини етиштириш анча кўпайди. Кейинги ўн йил ичида давлат харид қилган маҳсулотлар орасида дон 4 баравар, сабзавот 8,7 баравар, узум 6 баравар, қовун ва тарвуз 20 баравар, чорва мол 2,5 баравар, тухум 6,6 баравар кўпайди.

Утмишда туркманларнинг тирикчилиги жуда ночор эди. Россияда 1902 йилда нашр этилган энциклопедик луғатда ёзилишига қараганда, туркманларнинг овқати бир парча нон, маккажўхори гўжа, кунжут мойи аралаштириб пиширилган ошқовоқдан иборат эди, қўй ёғи ёки туя ёғига қилинган палов жуда тансиқ овқат ҳисобланарди.

Ҳозир бутунлай бошқа манзарани кўрамиз. Масалан, 1950 йилдагига нисбатан 1963 йилда аҳолига қарийб тўрт баравар кўп гўшт ва парранда, уч баравар кўп сут, тўрт баравар кўп шойи газлама, икки баравар кўп жун газлама сотилди.

Маориф, фан, соғлиқни сақлаш соҳасидаги муваффақиятларимиз айниқса катта. Революцияга қадар ҳар минг кишидан 993 таси саводсиз эди. Ҳозир Туркманистон ёппасига саводхон ўлкадир. Утмишда чор Россиясининг қолоқ чекка ўлкаси бўлган Туркманистон ҳозирги вақтда ҳар минг кишига тўғри келадиган ўқувчиларнинг сони жиҳатидан ва медицина хизмати кўрсатиш даражаси жиҳатидан яқин ва Урта Шарқ мамлакатларига нисбатангина эмас, ҳатто Америка Қўшма Штатлари, Франция, Италия сингари капиталистик давлатларга нисбатан ҳам олдинда бормоқда. Республикамизда ҳар ўн минг кишига 94 студент, яъни Франциядагидан икки баравар кўп, Туркиядагидан қарийб беш баравар кўп студент тўғри келади. Туркманистонда ҳар ўн минг кишига 19 врач тўғри келади. Ваҳолонки, Америка Қўшма Штатларида ҳар ўн минг кишига 12 врач, Англияда 15, Францияда 11 врач тўғри келади.

Республика билан бирга Туркманистоннинг одамлари ҳам ўсди ва вояга етди. Ҳозирги вақтда республиканинг энг яхши ўғил ва қизларининг номлари Туркманистондагина эмас, балки ундан ташқарида ҳам ҳаммага яхши маълум.

Туркманистон хотин-қизлари озод қилинганлиги Совет ҳокимияти йилларида эришилган энг ажойиб ғалабаларимизнинг биридир. Ҳозирги вақтда республика халқ хўжалигида Туркманистон хотин-қизларидан 135 минг киши ишлаб турибди. Соғлиқни сақлаш, савдо ва алоқа муассасаларида ишлаётганлар орасида хотин-қизлар эркаклардан анча кўп, халқ маорифи системасида эса ҳамма ходимларнинг 49 процентини хотин-қизлар ташкил этади. Ҳозир туркман хотин-қизлари орасидан етишиб чиққан врачлар, педагоглар билан бирга олимлар, инженерлар, механизаторлар, давлат ва партия арбоблари ҳам кўп. Туркманистон ССР Олий Советининг 282 депутатидан 99 таси — хотин-қизлар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига ўз ихтиёри билан кирган Туркманистон ССР қирқ йилдан бери суверен давлат бўлиб келаётганлиги натижасида шонли Коммунистлар партияси раҳбарлигида Туркманистон меҳнаткашлари жуда катта муваффақиятларга эришдилар ва уларнинг турмушида рўй берган ўзгаришлар ҳаммани ҳайратда қолдиради. Лекин мақтанчоқлик, гердайиш, кибрланиш биз коммунистларга, бутун совет кишиларига асло тўғри келмайди. Республикамиз муваффақиятли ривожланиб бораётган бўлса ҳам, лекин ҳал этилиши биз учун ғоят катта аҳамиятга эга бўлган бир қанча проблемалар олдимизда турибди.

Аввало шуни айтиш керакки, махсус техника йўқлиги сабабли геология-қидириш ишлари зарур бўлган даражада тез суръатлар билан олиб борилмаётир. Капитал қурилиш ишларида жиддий камчиликлар бор. Саноат корхоналари ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифатини ошириш учун етарли кураш олиб бормаётирлар. Енгил саноатнинг ва озиқ-овқат саноатининг кўпгина корхоналарида ишлаб чиқариш маданияти пастлиги сабабли улар чиқарган маҳсулотлар аҳолига манзур бўлмаётир. Савдо соҳасида ва меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатиш соҳасида қилинаётган ишлар кўнгилдагидек эмас.

Қорақум канали зонасида ерларни хўжалик мақсадларида ўзлаштириш ирригация қурилишидан кейинда қолмоқда, бунинг натижасида эса қилинган сарфларнинг самараси давлатга лозим бўлган даражада ва ўз вақтида қайтиб келмаётир. Жамоат чорвачилигининг асосий тармоғи бўлган қоракўлчилик кўп жиҳатдан табиатнинг марҳаматига боғлиқ бўлиб қолмоқда. Шу сабабли республикада қоракўл қўйлари кўпайиш ўрнига кейинги йилларда камайиб қолди.

Республиканинг партия, совет, хўжалик ва барча жамоат ташкилотлари Туркманистон ССРнинг ва Туркманистон Коммунистик партияси тузилган куннинг қирқ йиллигини тантанали нишонлаш, хўжалик ва маданий қурилишда республика меҳнаткашлари эришган ютуқларга сезгир баҳо бериш билан бирга ўзларининг бутун эътиборларини ҳаётий муҳим проблемаларни ҳал қилишга қаратмоқдалар.

Республикамиз меҳнаткашлари КПСС ва унинг ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида Совет Иттифоқи халқларининг ягона қардош оиласида партия Программасини амалга ошириш йўлида зўр бериб меҳнат қилмоқдалар, мамлакатимизда коммунизм қурмоқдалар.

СУВ гавҳардан қиммат, дейди туркман халқи. Совет ҳокимияти йилларида йирик каналлар қазилиб, яйловлар кенгайтирилди. Суратда: Тежен ишлаб чиқариш бошқармасидаги Киров номли колхознинг илғор чўпони Аннадурди Минятов.

К. Назаров фотоси.

Қора СЕЙТЛИЕВ.

Туркман шоири.

ИЛҲОМ

Дўстларим қутлади, сен қайда қолдинг,
Кел, эй, руҳим билан йўғрилган илҳом.
Бу озод қалбимни илк бор сен олдинг,
Танимда қон билан қайнашган илҳом,
Кел, эй, руҳим билан йўғрилган илҳом.
Бугун мажлисингга қадам қўйдим мен,
Муборак қўлингдан гулгун шароб бер,
Ватаним, халқимни дилдан севдим мен,
Нозик туйғуларга куй бер, хитоб бер,
Муборак қўлингдан гулгун шароб бер!
Сен шоир кўнглимнинг ширин тилаги,
Ҳеч кимнинг бўлмасин сенсиз юраги,
Ҳаётдан бебаҳра, ожиз ҳисларнинг
Менинг Ватанимда йўқдир кераги,
Ҳеч кимнинг бўлмасин сенсиз юраги.

ЧЎЛДА БЎСТОН

Одам юрса оёғи, қуш учса қаноти куядиган ерлар совет кишиларига бўйсунди. Бизнинг совхозимиз бепоён Тежен қўриғидаги энг ёш хўжаликдир. Аҳил коллективимиз бу йил республикамиз тўйини муносиб кутиб олиш иштиёқи билан яшаб, кўтаринки руҳ билан меҳнат қилдилар. Улар 8 октябрда Туркманистон чўлқуварлари орасида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин адо этдилар. Ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортга топширилди. «Зангори кема» капитанлари — моҳир механизаторлар Аннагелди Таганов, Язмурод Пайшиев, Айтмурод Мамедов, Алламурод Италмазов, Хидир Қурбонов, Қурбон Алиевлар пахта йиғим-теримида айниқса ўрнак кўрсатдилар.

Биз механизация қанотида парвоз этиб, мўл ҳосил сирларини тўла эгаллайверамиз, қўриқда «оқ олтин» ундириб, чўлларни бўстонга айлантиравера миз.

Ч. ХАНАМОВ,

9-совхоз директори.
Тежен.

„ҚОРА ОЛТИН“

«Вишка» нефть кони Туркманистондаги қадимий конлардан биридир. Мен ана шу конда 25 йилдан бери ишлаяпман. Туркманистон нефть саноати тенгқурларим ва ҳамкасбларим қатори менинг ҳам кўз ўнгимда юксалди.

Конимизнинг ривожланиш тарихи Туркманистон нефть саноатининг ўсиши билан чамбарчас боғлиқ. Ҳозир республикамиз нефть қазиб олиш бўйича СССРда учинчи ва Ўрта Осиё иқтисодий районида биринчи ўринда. 1965 йилда 9,5 миллион тонна «қора олтин» қазиб олиш мўлжалланган. Бу чор Россиясида 1913 йилда қазиб олинганидан 1 миллион тонна кўпдир.

«Небиддоғнефть» кон бошқармаси коллективи республика юбилейи шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, ўн ойлик планни ошириб бажарди. Планга қўшимча бир неча ўн минг тонна нефть қазиб чиқарилди.

Кейинги йилларда бошқарма нефтчилари республикадаги энг йирик Ленин номли нефть ва газ конини ишга туширдилар. Ленин номли конда ҳам «Вишка» конида меҳнат университетини ўтаган ажойиб мутахассислар, ишчилар баракали меҳнат қилмоқдалар.

Республикамизда жуда кўп ерларда янги кон қидириш ишлари олиб борилмоқдаки, бу ишга ҳам «Вишка» нефтчилари муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ҳозир «Небиддоғнефть» хазинатопарлари Борса-келмас конини ишга туширмоқдалар.

А. АНАНЬЕВА,

Нефть қазиб олиш бўйича оператор, Туркманистон ССР Олий Советининг депутати.

КЎЗГУ

Биз самолётда Ашхободдан Мари водийсига борардик. Ҳаво очиқ, мусаффо осмондан она-ер қучоғи равшан кўринарди. Ёнимда ўтирган ёш, аммо чаккасидаги оқ сочлари салобат бағишлаб турган йигит қандайдир қўлёзмаларни ўқиб борарди. Мен, манзилимиз йўлидаги қумлоқларни, улар орасида эртаклардаги каби ялт этиб кўзга ташланган кўркам, обод қишлоқларни, ёйилиб юрган подаларни томоша қилиб, «кўринг, қандай ажойиб» демоқчи бўлиб, у томон ўгриламан. Йигит ўз иши билан банд.

— Туркманистоннинг ҳамма томонлари ҳам шундай яшнаганми!

— Эҳ-ҳе! — дейди ҳамроҳим дарров нима демоқчи бўлганимни пайқаб. — Қўли гул совет кишисининг пойқадами етмаган, гуллаб-яшнамаган, равнақ топмаган овулимиз, қолган эмас. Олисдаги чўпонларимиз ҳам ҳар куни кинофильм, ҳўл мева-ю, янгиликлардан баҳраманд. Бахтли эканмиз.

Унинг «Бахтли эканмиз» сўзлари мағзини билишга қизиқиб қолдим. У ҳикоя қилиб берди.

— Аслимни сўрасангиз чўпон ўғлиман. Янги замон кўзимга зиё берди.

Суҳбатдошимиз Туркманистон ССР Министрлар Совети қишлоқ хўжалик бўлими бошлиғининг ўринбосари Ёқуб Ҳидиров экан.

Тошовуз водийсидаги «Коммунизм» колхозида туғилиб, ўсган Ёқуб, ўрта мактабни муваффақиятли тамомлаган. Сўнг Ашхобод қишлоқ хўжалик институтининг аълочи студенти, моҳир ташкилотчи сифатида ҳам ўзини кўрсатади, институт комсомол комитетига секретарь қилиб сайланади. Аспирантура унга чорвачилик соҳасидаги билимларини янада чуқурлаштириш имкониятини беради. У Туркманистон тоғ этакларида бузоқларни соғлом, сермаҳсул бўлиб ўсишларини таъминлашнинг янги чоралари устида илмий тадқиқот ишлари олиб бормоқда.

— Ҳозир дам олиш пайтим. Мари водийсига бориб, янги таклифларимнинг тўғри эканлигини, яна бир марта амалда кўриб, келмоқчиман, — дейди у суҳбатини давом эттириб.

Ёқубнинг ҳаёт йўли минг-минг, туркман йигит-қизларининг ҳаёт йўлидир.

•

— Пешанамиз ярқираган экан, пиру бадавлатмиз,—деди 65 ёшли Муҳамметдурди ота Сахатмуратов.

Мурғоб бошқармасидаги «Комсомол» колхозининг раиси Муҳамметдурди отанинг «Пешанамиз ярқираган» деганининг жони бор. Илгариги пайтда қайси камбағалнинг боласи кўп бўлса, «Бечора, пешанаси шўр» дейишарди. Негаки, бой-амалдорнинг қўлига қарам деҳқон болаларимни боқаман, деб оғир меҳнати устига яна ишлаши лозим эди. У кексаймасдан букчаяр, очилмасдан сўларди.

Октябрь туфайли миллионлар қатори ота ҳам ўз тақдиридан мамнун. Катта ўғли Қилич Сахатмуратов — Москвадаги Сув хўжалиги институтини битириб келиб, ҳозир Мурғоб бошқармасига бошчилик қилмоқда. Халқ унинг район хўжалигини ривожлантиришдаги, ободончилик соҳасидаги хизматларини тақдирлаб, Туркманистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайлаган. Отанинг Қиличдан кичик фарзандлари Самат Ашхободдаги Медицина институтини тамомлаш олдида турибди, Бобо эса Қишлоқ хўжалик институтининг III курсида ўқияпти, Эсен билан Ҳусен техникумда билим олаётган бўлса, қолган ўғил-қизлари колхозда ҳам ишлаб, ҳам умумий таълим мактабида билим олишяпти.

«Москва» колхози хўжалигини юксалтириб, биргина районда эмас, бутун республикада машъал колхозга айлантирган пиру бадавлат ота фарзандларининг порлоқ истиқболидан чексиз хурсанд. У бу бахт учун партия ва ҳукуматимиздан миннатдор. У ўз миннатдорчилигини амалда кўрсатиш мақсадида, пенсияга чиққанига қарамай қолоқ «Комсомол» колхозини кўтаришга отланди.

•

Бу оилалар мисолида худди кўзгудагидек туркманистонлик қардошларимизнинг ҳаётини кўриш мумкин.

Расул РАҲМОНОВ,

«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

Улуғ тонгда

...Кўзига қон тўлган босмачи каллакесарлар ҳеч қандай бегуноҳ бир неча кишини сира меҳр-шафқат қилмасдан роса савалашди. Бағри тош, инсонлик қиёфасини йўқотган махлуқлар қамчинни шу қадар зарб билан урардиларки, мазлумлардан айримлари шу ердаёқ жон берди. Шулардан бори йўғи 4-5 киши омон қолди. Уларни зах ертўлага қамаб қўйишди. Босмачиларнинг қаҳр-ғазабига дучор бўлган бегуноҳ кишилар орасида 30 ёшли Мирзаҳамид ака ҳам бор эди. Шериклари билан тил бириктириб у тутқунликдан қочишга муваффақ бўлди. Қафасдан қутулган қушдек эркинликка чиққан кишилар босмачилар қўлига тушиб қолмайлик деб тўрт-беш кунгача жулдур кийимларни кийиб, гадойларга ўхшаб юришди, тоғларда яшириниб, ниҳоят Қўқон шаҳрига етиб келишди. Бу воқеа 1919 йилнинг 5 февраль куни бўлиб ўтган эди.

Мирзаҳамид ким дейсизми? У Улуғ Октябрь тонги отиши биланоқ халқ бахт-саодати учун курашган, ўз тақдирини Коммунистик партия билан боғлаган кишилардан бири.

Мирзаҳамид Хўжаев 1889 йилда Чуст шаҳрида туғилди. Отаси на уйи ва на ери бор ошпаз эди. Уни Ҳамро ошпаз дейишарди. Ҳамро ошпазнинг отаси тўқувчи косиб бўлган. Ошпаз 1890 йилда оламдан ўтди. Етим бола ақлини таниши биланоқ бир бурда нон топиш қанчалик қийинлигини сезди, етимлик азоб-уқубатларини тортди. Шу орада иши ўнгидан келиб раҳмдил бир кишининг ёрдами билан Чуст шаҳридаги рус-тузем мактабига ўқишга кирди. Ҳеч кими йўқ етим интернатда 5 йил яшади. Рус тилини ўрганди. Турли муассасаларда тилмоч, мирза бўлиб ишлай бошлади. Рус адабиёти билан танишди. Жанговар рус кишилари унга биринчи устоз бўлдилар, оламда нима гап борлигини, адолатсиз тузум емирилиб, ўрнига адолатли, нурли даврон келишини тушунтирдилар.

Мирзаҳамид ака Қўқонга келгач, қизил гвардия штабида ишлади, маккор босмачиларни қўлга туширишда Совет ҳокимияти вакилларига ёрдам берди. 1919 йилнинг март ойида шонли Коммунистик партия сафига кирди. Фарғона водийсида Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда, босмачиларга қарши курашда актив иштирок этди. Партия қаерга юборса, ўша ерда ўз зиммасига юклатилган вазифани шараф билан бажарди. Мирзаҳамид Хўжаев 1921 йилда Туркистон КП(б) Марказий Комитетининг аъзоси қилиб, Шўролар қурултойида Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг аъзоси қилиб сайланган кекса гвардиячилардандир.

Мен яқинда ана шу ажойиб коммунистнинг ҳаёти ва курашига доир материаллар билан фавқулодда танишиб қолдим. Унинг ўз қўли билан ёзилган автобиографиясини, кўпдан-кўп ҳужжатларини ўқиб чиқдим. Мирзаҳамид ака 1964 йилда фожиали ҳалок бўлган бўлса ҳам ҳужжатлар туфайли унинг сиймоси, жасур, довюрак, маданиятли бир киши кўз ўнгимда тирик тургандек эди.

Мана бир сурат. Унда Ўзбекистон КП(б) I съездининг бир группа делегатлари — Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг аъзоси Ҳ. Тошмуҳамедов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари А. Икромов, СССР Марказий Ижроия Комитетининг раиси М. И. Калинин, Фарғона область партия комитетининг секретари Б. Маъзумов, 1930 йил 7 апрелда қулоқлар томонидан ваҳшийларча ўлдирилган А. Ҳакимов ва Самарқанд область партия комитетининг ўша вақтдаги секретари М. Хўжаевлар бор.

Шу суратнинг ўзиёқ кўп нарсани айтиши мумкин. Тағин бошқа материалларни кўздан кечира бошладим. Мана у етим болалар орасида. Совет ҳокимияти ўрнатилиши биланоқ улуғ Ленин, жонажон Коммунистик партиямиз меҳнат аҳли тўғрисида, уларнинг нури дийдалари, уруш оқибатида етим қолган болалар тўғрисида буюк ғамхўрлик қила бошладилар. Мирзаҳамид ака ҳам Қўқон атрофидаги етим, оч-яланғоч болаларни тўплаб, болалар уйларига жойлаштиришда ҳормай-толмай меҳнат қилди. 1922 йилда Туркистон Марказий Ижроия Комитети уни Фарғона областида очликка қарши курашувчи фавқулодда комиссиянинг раиси қилиб юборди. Бу сурат худди ана шу даврда олинган экан.

Кекса коммунист умрининг охиригача ҳормай-толмай меҳнат қилди. Унинг уч ўғли, уч қизи бор. Ҳозир катта ўғли Тўлаган Чорвоқ ГЭСида старший инженер. Усмонжон ҳам давлат лойиҳа институтида инженер, Одилжон цех бошлиғи, қизлари ҳам нурли давронда ўз бахт-саодатларини топиб, фаровон ҳаёт кечирмоқдалар.

Улуғ тонг отиши биланоқ партия байроғини, Советлар байроғини баланд кўтариб бутун кучини, билимини халқ бахт-саодати учун курашга бағишлаган кишилар, ана шундай олижаноб миллион-миллион курашчилардан бири Мирзаҳамид Хўжаев ҳам барҳаётдир. Улар ҳамиша биз билан баб-баравар қадам ташлаётганга ўхшаб кўринадилар.

Ҳамид НУРИИ.

ХУШХАБАРЛАР

Самарқанд суперфосфат заводи коллективи ўн бир ойлик топшириқни 17 ноябрда ошиғи билан адо этди. Б. Шарипов, В. Башев ўртоқлар бошқараётган коммунистик меҳнат сменалари айниқса яхши натижаларга эришмоқдалар. Суперфосфатчилар йиллик планни муддатидан 20 кун олдин бажаришга аҳд қилдилар.

Н. ҲАСАНОВ,
заводнинг старший инженери.

●

Андижон машинасозлик заводининг меҳнат аҳли 11 ойлик планни муддатидан илгари бажарди.

Б. ШЕРМАТОВ,
завод пайвандчиси.

●

«Шимолий Сўх» нефть конининг М. Алиев, Ю. Раҳмонов, С. Нуриддинов сингари ўнлаб ишчилари ҳозир 1965 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришяпти.

Х. СОТИБОЛДИЕВ.

●

Чирчиқ электростанциялари тизмаси коллективининг социалистик мусобақасида гидроцех азаматлари пешқадамлик қилмоқдалар. Улар сув иншоотларини дўл, сел ва ёмғир тошқинидан сақлайдиган бетон-тарновлар ўрнатиш ишларини барвақт тугалладилар. Цех коллективи ГЭСлар тизмасида биринчи бўлиб ўн бир ойлик план бажарилганлиги ҳақида рапорт берди.

К. УСМОНОВ.

●

Чиноз қум-шағал карьерида ремонт-механика устахонаси муддатидан илгари қуриб битказилди. Бульдозер, экскаватор ва гидромеханизмларни ремонт қилиш учун такомиллашган ускуналар ўрнатилди. Натижада корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати ортди.

Е. АЛЕЙНИКОВ,
карьер ишчиси.

●

Тошкентдаги пайпоқ-трикотаж фабрикасида капрон пайпоқларнинг янги хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу пайпоқлар илгаригиларга қараганда анча пишиқ ва титилиб кетмайди.

Р. ҚУРБОНОВ.

●

Тошкент автокомбинатининг ижодкор ишчилари кейинги ойларда 30 дан ортиқ рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этдилар.

В. ЛАБАРЕШНИК.

●

Тошкент пиллакашлик фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ўн бир ойлик планини муддатидан илгари адо этдилар. Улар ой охиригача планга қўшимча 140 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш юзасидан олган мажбуриятларини ҳам шараф билан бажариш учун курашни кучайтириб юбордилар.

КАНАЛЛАР ВОДИЙСИ

Хоразм ўлкаси ўтмишда чиғирлар воҳаси эди. Жўшқин Аму сувлари воҳадан бешик-бешик бўлиб оқар, лекин деҳқонлар сувга зор эди, деҳқон ўзининг бир парча ерини чиғирда сув чиқариб суғорарди. Бир кечаю кундузда бир танобга етар-етмас ерни аранг суғорарди. Хоразм деҳқонларининг ўтмишдаги аҳволини ана шундан тасаввур қилишингиз мумкин.

Октябрь қуёши нур сочгач кўҳна Хоразм Совет тузуми туфайли яшариб-яшнаб кетди. «Хоразмда деҳқончилик, меҳнати кўп қийинчилик» деб куйлаган халқ қисқа вақт ичида асрларга тенг келадиган буюк зафарларни қўлга киритди.

Чиғир ўрнини каналлар эгаллади. Тошсоқа, Полвон—Ғазовот, Қиличниёзбой каби магистрал каналлар воҳани сувга сероб қилди. Омоч ўрнини кучли тракторлар эгаллади. Биргина терим машиналарининг ўзидан область далаларида 1300 дан кўпроғи ишлаб турибди.

Революциядан илгари областда гектаридан 6,3 центнердан пахта етиштирилган бўлса, кейинги йиллар ичида ҳосилдорлик шунчалик ошиб кетдики, область бутун Иттифоқимиздаги пахтакорларга машъал бўлиб қолди. Фақат 1963 йилнинг ўзида Хоразм пахтакорлари давлатга 310 минг тонна ёки 1952 йилдагига нисбатан 2,5 баравар кўп «оқ олтин» етказиб бердилар. Бу йил ҳам юксак марралар қўлга киритилди.

Бу муваффақиятлар ирригация ва мелиорация ишлари кенг кўламда олиб борилганлигининг самарасидир. Кейинги йиллар ичида Хоразм воҳасида ирригация ва мелиорация ишларини амалга оширишга жуда катта маблағ сарфланди. Чунончи 1953 йилда 359 минг сўм сарфланган бўлса, 1963 йилда 4 миллион 633 минг сўм маблағ сарфланди. Партия ва ҳукуматнинг деҳқонлар тўғрисида тинмай қилаётган ғамхўрлиги туфайли илгари 40 минг чиғир билан сув чиқариб деҳқончилик қилган Хоразм воҳасида 1953 йилда 907 километр коллектор шохобчалари вужудга келтирилди. Ҳозир эса коллекторлар 3 минг километрдан ошиб кетди. Натижада ерларнинг мелиоратив аҳволи тубдан яхшиланди.

Сув йўлларини кенгайтириш гидротехника иншоотлари қуриш ишлари мисли кўрилмаган миқёсларда олиб борилмоқда. Каттакўл, Дарёлиқ, Девонкўл, Довудкўл, Янгибозор, Жирмизкўл, Ғазовот-Давдон, Кўҳна Ғазовот, Шовот коллекторлари ишга туширилди. Каттакўл ва Дарёлиқ коллекторлари қурилиши туфайли ерларнинг шўрланиши кескин камайди. Ана шу катта ишлар туфайлигина Хоразм пахтакорлари мўл ҳосил етиштирадиган бўлиб қолдилар. Улар партия ва ҳукуматимизнинг бу ғамхўрликларига жавобан ҳар йили она-Ватанга кўплаб «оқ олтин» етказиб бермоқдалар.

Областда пахтачилик билан бир қаторда шоликорлик ҳам ривожланмоқда. Янгиариқ бошқармасида ташкил этилган «Хонқа», Гурлан бошқармасида янги тузилган «Янгиобод» колхозлари ҳар йили кўплаб шоли етиштирадилар. Бу хўжаликларда гидромеханизаторлар катта ҳажмдаги ирригация ва мелиорация ишларини бажармоқдалар.

Коллекторларнинг қурилиши ерларнинг мелиоратив аҳволини яхшилаган бўлса, каналлар экинларни сувга қондирмоқда. Областимиз келажаги эса янада порлоқ. Туямўйин гидроузели қурилиб, ўжар Аму жиловланса, областимиз пахтакорлари сув танқислиги нима эканлигини сезмайдилар: янги каналлар барпо қилинади, неча минг гектарлаб янги ерлар боғ-бўстонга айланади.

М. ВАПОЕВ,
Хоразм область суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи.

Ғазли пармаловчилари етти йилликнинг олтинчи йилини яхши натижалар билан якунламоқдалар. Улар ўтган ойлар мобайнида белгиланганидан 20 та ортиқ қудуқни пармаладилар ва фойдаланишга топширдилар. Суратда: илғор пармаловчилардан Исо Мусоев, Аҳмад Қўноқбоев, Василий Долбня ва Эсиркеик Жуманбоев.

А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЯНГИ МАШИНА — ЯНГИЧА УНУМ

Пойтахтдаги «Шарқ тонги» трикотаж фабрикасида илгари бўяш ишлари нуқул қўл кучи билан бажариларди. Яқинда ана шу ишни механизациялаштиришга қаратилган муҳим тадбир амалга оширилди: «КМ-10» маркали 12 та бўяш агрегатлари ўрнатилди.

Бўяш агрегатларининг ўрнатилганлиги ишчилар меҳнатини енгиллаштирмоқда. Янги механизмлар ўрнатилгунча ҳар кеча-кундузда 500 килограмм ип бўялган бўлса, эндиликда 1000 килограмм ипга ранг берилмоқда.

«КМ-10» маркали бўяш агрегатлари бу фабрикада жуда яхши натижалар бераётир. Уни республикамизнинг бошқа корхоналарида ҳам жорий қилиш мўлжалланмоқда.

Р. ҚУРБОНОВ.

ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ

БИРЛАШДИК — ЎЗДИК

Маҳаллий Советларда депутатларнинг фаолиятини жонлантирадиган, уларнинг сайловчилар наказини бажаришдаги ролини оширадиган воситалар жуда кўп. Улардан бири депутатлар группасидир. Биз район Советининг VII сессиясида депутатлар группаси ташкил этиш масаласини муҳокама қилдик. Сессия депутатларнинг сайловчилар билан алоқасини мустаҳкамлашда, кенг халқ оммасини маҳаллий Совет ишида актив иштирок этишини таъминлашда депутатлар группасининг аҳамияти катта эканлигини таъкидлади ва барча маҳалла, квартал комитетлари, уй-жойдан фойдаланиш конторалари қошида 19 та группа ташкил этишга қарор қилди. Шу сессиянинг ўзида депутатлар группаларининг раислари ҳам тасдиқланди.

Шундан буён етти ой вақт ўтди. Лекин қисқа муддатда ҳам депутатлар группаси кўп ишлар қилди. Ҳозир бу группаларда шаҳар ва район Советларининг 325 депутати қатнашмоқда. Уларнинг ёрдами билан аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш анча яхшиланди. Илгари Шумилов шаҳарчасида яшовчилардан маиший хизмат кўрсатиш муассасалари, ҳаммом ёмон ишлаётгани ҳақида кўплаб шикоятлар олинар эди. Биз бу масалани ўрганиб чиқишни депутатлар группасига топширдик. Улар шаҳарчада бўлиб, барча маданий-маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ишини ўрганиб, улардаги ютуқ ва камчиликларни аниқладилар ва етишмовчиликларни тугатиш чораларини кўрдилар. Ҳаммом кенгайтирилиб, қўшимча иккита бўлим очилди. Шунингдек, бу ерда алоқа бўлими очилди. 3 та телефон-автомат ўрнатилди. Янги озиқ-овқат моллари магазини қурилди. Красновосточний кўчасида водопровод колонкалари ўрнатилди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Биз депутатлар группаларининг ҳаммасини ҳам актив фаолият кўрсатиши, ўз вазифасини чуқур англаб ҳаракат қилиши учун уларни ўқитиш ишларига алоҳида эътибор бермоқдамиз. Шу мақсадда район ижроия комитети семинарлар, суҳбатлар ҳамда депутат кунлари ўтказиб турибди. Бундай йиғилишларга депутат группаларининг аъзолари билан бирга маҳалла ва квартал комитетларининг активлари ҳам таклиф этилмоқда. Депутатлар группаларининг ишининг янада таъсирли бўлиши учун бир неча сектор ташкил этганмиз. Маиший хизмат кўрсатиш, ободончилик, савдо, социал таъминот секторлари шулар жумласидандир. Ҳар бир сектор 5 депутатдан иборат бўлиб, улардан бири бошлиқ қилиб тайинланган. Улар, ўз навбатида атрофларига кенг актив жалб этганлар. Секторлар ўз ишларида мактаблардаги ота-оналар комитетларига, пенсионерлар советига, ўртоқлик судлари аъзоларига, корхона, муассаса ва милиция органларининг вакилларига таяниб иш кўрмоқдалар. Бу — депутатлар группаси фаолиятини яхшилашга, сайловчилар наказларининг ўз вақтида бажарилишига катта ёрдам бермоқда. Айниқса, 28-квартал комитети қошидаги депутат М. Царев, 8-квартал комитети қошидаги депутат П. Пишченко, 13-квартал комитети қошидаги депутат К. Бобоев раис бўлган ва бошқа қатор депутатлар группалари намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Ўртоқ Михаил Павлович Царев раислик қилаётган депутатлар группасида 27 киши бор. Улардан 8 киши шаҳар Советининг депутатларидир. Шуни қайд этиш керакки, шаҳар, район Совети депутатларининг бир группа бўлиб ҳаракат қилишлари, уларнинг ишини унумли ва намунали қилмоқда ҳамда сайловчиларнинг талаб ва таклифларининг ўз вақтида амалга оширилишини таъминламоқда.

Депутатлар группалари кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашда ҳам актив қатнашмоқдалар. Уларнинг болалар назоратсизлигига қарши курашдаги ишлари диққатга сазовордир. Группалар олдиндан тузилган план асосида райондаги балоғатга етган, аммо ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланмаётган ёшларни аниқлаб чиқдилар. Кейин уларни завод ва фабрикаларга ишга жойлаштирдилар. Жумладан, улар тепловоз депосига, автомобиль ремонт заводига ва бошқа корхоналарга ишга жойлаштирилди.

Шунингдек, депутат группалари ариза ва шикоятларни ҳал қилишда ҳам актив қатнашмоқдалар. Кейинги вақтда уларнинг сайловчилар томонидан берилган юзга яқин таклиф ва аризаларни ҳал қилганликларини айтиш кифоядир.

Группалар яна кўп ишларни қилишлари, жамоатчилик билан алоқани тағин ҳам мустаҳкамлашлари лозим. Бизнингча, уларнинг фаолиятини янада яхшилаш мақсадида Тошкент шаҳар ижроия комитети барча районлардаги депутатлар группалари фаолиятини ўрганиб, умумлаштириб, уларнинг тажриба алмашишларини кенг йўлга қўйиши лозим.

Б. ХАЛИЛОВ,
Тошкент шаҳар, Ленин район ижроия комитетининг раиси.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

Журналнинг 10, 11- қўшма сони «Улуғ Октябрь байроғи остида» сарлавҳали бош мақола билан очилади. Бу сонда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Рашидовнинг «Ягона, эркин, янги оилада», Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Е. Насриддинованинг «Социалистик демократия — тараққиётни олға бостирувчи қудратли куч», Ўзбекистон КП Қорақалпоғистон обкомининг биринчи секретари Қ. Камоловнинг «Қорақалпоқ халқининг бахти», Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Х. Сулаймонованинг «Эркин, чинакам тенг ҳуқуқли» сарлавҳали мақолаларини ўқиш мумкин.

Журналда К. Яшин, Л. Қаюмовнинг «Ҳаёт билан мустаҳкам алоқада», Асқад Мухторнинг «Ўзбекистон, менинг ватаним», Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министри А. Ҳамидовнинг «Ўзбекистон ССР электроэнергетикаси: якун ва перспективалар» сарлавҳали мақолалари берилган.

Шунингдек, «Иқтисодий темада» «Ахлоқ — этика темасида» рубрикалари остида ҳам қизиқарли материаллар берилган.

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг журнали «Партия турмуши»нинг 10, 11- қўшма сони босмадан чиқди. Журналда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Карловнинг «Шонли қирқ йил», 1918 йилдан КПСС аъзоси М. Ўринхўжаевнинг «Унутилмас кунлар», Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. Абдалиннинг «Тенгдошлар оиласида», тарих фанлари кандидати С. Татибоевнинг «Қадимги Аму соҳилида бахтли ҳаёт», Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Абдуллаеванинг «Ёшлар коммунизм учун курашда» ва бошқа мақолалар босилган.

Шунингдек, журналнинг «Бошланғич партия ташкилотларининг иш тажрибасидан», «Идеология иши ва ҳаёт», «Саволларга жавоблар», «Хат ва хабарлар», «Партия хроникаси» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар бор.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

САРСОН-САРГАРДОН ХАТЛАР

Редакция икки газетхондан бир хил мазмунда хат олди. Улардан бирида бундай дейилади:

«Газета-журнал — ҳаёт кўзгуси. Ундан маънавий озуқа оламиз. Газета ўқимаган, китобхонлик қилмаган кишининг иши чала қолгандек кўнгли ғаш бўлади. Буни алоқа ходимлари яхши биладилар. Шу сабабли тонг саҳарда биринчи меҳмонимиз — почтальон бўлади.

Бироқ, баъзи алоқа бўлимларининг ходимлари газета-журнал мухлисларининг талабини қондирмаяптилар. Айрим ҳолларда бир ҳафталик газета-журналларни дасталаб ташлаб кетадилар. Бундай ҳолга қачон чек қўйилади.

Ҳ. СОБИРОВ,
Тошкент халқ хўжалиги институтининг кафедра мудири».

Иккинчи хатни келтирамиз:

«Мен армия сафида хизмат қиляпман. Ота-онам, қариндош-уруғларимдан хат орқали ҳол-аҳвол сўраб тураман. Кейинги вақтларда ота-онам «сен хат ёзмай қўйдинг» деб мендан ранжишяпти. Ваҳолонки, нуридийдаларимга узлуксиз хатлар йўллаб турибман. Хат-хабарлар нега вақтида эгаларига етказиб берилмайди, шунга ҳайронман. Масалага редакция аралашувини илтимос қиламан.

Ш. РАЖАБОВ,
Н-қисм солдати».

Биринчи хатга қайтамиз. Ҳ. Собировлар оиласи — газетхон оила. Улар «Правда», «Известия», «Литературная газета», «Экономическая газета», «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока», «Ўзбекистон маданияти», «Тошкент ҳақиқати» ва бошқа газеталарга, журналларга обуна бўлишган. Бу оила истиқомат қилаётган маҳаллага Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 49-алоқа бўлими хизмат кўрсатади.

Текширишда алоқа бўлими ходимлари ўз бурчини сидқидиллик билан бажармаётгани аён бўлди. Хонадон 1 октябрдан 9 октябргача ўзига тегишли газеталарни олмаган, 10 октябрь куни эса почтальон О. Усмонов ўн кунлик газетани дасталаб ташлаб кетган.

Почтальонлар қониқарсиз ишлаётгани ҳақида бўлим бошлиғи Ж. Ҳошимовга бир неча бор шикоят қилинди. У кўрган «чора»лар оқибатида 1 ноябрдаги газеталар уч кундан кейингина эгаларига тегди.

Октябрь байрами арафасида Олмаота шаҳридан ўртоқ Собиров номига табрик телеграммаси олинади. Унда «6 ноябрь куни топширилсин» деган ёзув бор. Телеграмма алоқа идорасида беш кун сақланади ва ниҳоят байрамдан кейин эгасига топширилади.

Бу — меҳнаткашларга ҳурматсизлик эмасми?

Иккинчи хатни шарҳлаймиз. Совет армиясининг солдати Ш. Ражабовнинг туғишганлари Калинин район, Қўйлиқ посёлкасидаги «Партия XXI съезди» совхозида истиқомат қилишади.

Шикоят юзасидан ўтказилган текширишда қуйидагилар аниқланди.

Солдат Ражабов йўллаган хат Волгоград шаҳридан Тошкентга 4-5 кунда келади. Алоқа бўлимидан хонадонга эса бир ярим-икки ҳафтада етказиб берилади. Ваҳолонки масофа бир чақиримдан ошмайди.

Яқинда қизиқ воқеа рўй берди. Ҳарбий қисм солдат Ражабовнинг сиёсий ва жанговар тайёрлик маҳоратини оширишдаги намунали хизматларини инобатга олиб, унга отпуска берди. Солдат қадрдон қишлоғига жўнашдан бир ҳафта олдин хат ёзиб, бу хушхабарни ота-онасига маълум қилмоқчи бўлди. Орадан 15 кун ўтгач, солдат ўз хатини қадрдон қишлоғида ўзи олди...

Бу фактлар айрим алоқа идораларидаги тартибсизлик, ходимлар орасидаги интизомсизликка ҳамон барҳам берилмаганини кўрсатиб турибди. Алоқа ходимлари меҳнаткашларнинг асабини бузмасликлари, аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилашлари керак. Республика Алоқа министрлиги бу соҳада тегишли тартиб ўрнатади, деган умиддамиз.

САНЪАТИМИЗ ЮЛДУЗЛАРИ

РАҚҚОСА

Рақс — санъатнинг ўзига хос, кишига завқ-шавқ бағишлайдиган, гўзалликни тараннум этадиган бир туридир. Талантли ва севимли раққосамиз Галия Измайлова киши қалбини ўзига ром этувчи уста санъаткорлардан. Раққосанинг ўз касбига бўлган битмас-туганмас муҳаббати уни янги-янги ютуқлар, янги-янги ижодлар сари ундамоқда.

Истеъдодли раққосанинг ижодий лабораториясига назар ташлар эканмиз, унинг ранго-ранглигини, сермазмун ва серзавқ эканини кўриб севинамиз. У ўз ижодида ўтмиш фожиаси, янги озод замон афзалликлари, меҳнаткаш халқ бошига ёғду сочган Улуғ Октябрь қувончини тараннум этди. Унинг шўх яллалар жўрлигидаги рақслари санъат шинавандаларининг диққат-эътиборини ўзига тортди. Айниқса ўзбек рақс хазинасидаги «Баҳор», «Сегоҳ» ўйинларини янгидан тиклаб, ўз мухлисларининг олқишларига сазовор бўлди.

Галия ижро этган биргина «Товус» рақсини таҳлил қилиб кўрайлик. Бунда гўзал товус қушининг табиатдан баҳра олиб гул-гул очилиши, қуёш, сув ва ҳаво таъсирида вужудининг яйраши талқин этилади. Раққоса ўзбек ўйинини шарқ жозибаси, Европа жилоси билан бойитди.

Ижрочилик ва ижодчилик маҳоратларини эгаллашда севимли раққосамизнинг чет элларга қилган сафарлари катта роль ўйнади. 1947 ва 1949 йилларда Чехословакия ва Венгрияда ўтказилган жаҳон ёшлари фестиваллари унда унутилмас таассурот қолдирди. Гўзал Прагада ҳам, салобатли Будапештда ҳам 70 дан ортиқ мамлакат ёшлари ўз санъатларини намойиш қилдилар. Бу фестивалларда Галия «Чевар қиз», «Хоразмча» рақсларни ижро этиб, Ўзбекистон санъати шуҳратини янада оширди.

Кейинги йилларда Галия рақс ўчоғи бўлган кўҳна Ҳиндистонда шунингдек, Арабистон, Хитой, Монголия, Англия, Непал, Бирма ва бошқа мамлакатларда бўлди. Бу мамлакатлар ҳаёти, маданияти ва санъати унинг кўнглида чуқур из қолдирди.

Галия Ҳиндистон ва араб мамлакатлари халқлари рақс санъатининг ўзига хос томонларини ўрганар экан, Сочин Шанкар, Нирмола, Саидахоним, Шамсиддин Қамар сингари рақс усталари унга ёрдам қўлларини чўзишди. Галия ҳам ўз навбатида уларга ўзбекча рақс усул ва услубларини ўргатди. Ҳозир Ҳиндистон, Болгария, Англия ва араб мамлакатларининг раққосалари ўз саҳналарида ўзбек рақс усулларини ҳам қўлланмоқдалар. Бу ҳол, санъат халқлар ўртасидаги кўприк эканининг ёрқин далилидир.

Галия ўлкама-ўлка, юртма-юрт саёҳатга чиқар экан, жонажон театри, меҳрибон коллективини бир дақиқа ҳам ёдидан чиқармади. Хоҳ поездда бўлсин, хоҳ пароходда кундалик машқини тарк этмади. Таниқли раққосанинг «Қизил гул», «Кашмир афсонаси», «Ёшлик», «Мис чавандоз», «Улуғбек», «Бахт қирғоғи», «Маскарад» каби ўнлаб опера ва балетларда эришган муваффақиятларининг сири ҳам шунда.

Балет шинавандалари Галияни ижрочигина эмас, ижодкор сифатида ҳам танийдилар. У яратган «Ҳаёл», «Шаҳризода», «Орзу», «Кашмир афсонаси» сингари қатор балетларда ўзбек халқ ва классик рақсларига хос миллий колорит мавжуд.

Раққосанинг ижоди тобора камол топмоқда. У театр репертуаридан ўрин эгаллаган опера ва балет асарларида ҳар бири олам-олам маъно кашф этувчи образлар яратиш билан жаҳон халқларининг йигирмадан ортиқ турли рақсларини ўзлаштиришга муяссар бўлди.

Партия ва ҳукуматимиз санъаткорнинг Ватан манфаати, халқ бахт-саодати йўлида қилган меҳнатига юксак баҳо берди. СССР халқ артисткаси, Давлат мукофотининг лауреати, Ленин орденли Галия Измайлова УзССР Олий Советининг депутати ҳамдир.

Галиянинг ижодий плани бой ва сермазмун. У ҳали ўз мухлислари қаршисида дунё халқларининг янги-янги рақсларини ижро этмоқчи, ўнлаб ёшларни рақс оламига олиб кирмоқчи, жамоат ишларини астойдил бажариб, халқ таҳсинига сазовор бўлмоқчи. Севимли раққосамизни чин қалбдан табриклаб, унинг ижодий, ташкилотчилик ва жамоат ишларида катта муваффақиятлар тилаймиз.

Муҳсин АЛИЕВ.

ЎЗБЕК ЧИННИСОЗЛАРИНИНГ СОВҒАСИ

Қардош Туркманистоннинг шонли юбилейига Тошкент чинни заводининг меҳнатсевар коллективи муносиб совға тайёрлади. Туркман халқининг ўзига хос гўзал орнаменти солинган ҳамда «Республика ва Туркманистон Компартиясининг 40 йиллигига» деган сўзлар ёзилган коса, пиёла ва чойнаклар ишлаб чиқарилди. Ўзбек чиннисозлари бир неча юз дона бундай идишларни муддатидан илгари сифатли қилиб юбилей кунига етказиб бердилар. Бу билан улар қардош халққа бўлган ўз муҳаббатларини яна бир марта изҳор этдилар.

О. ҲАКИМОВ.

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ КЕНГАШИДА

ЙИЛЛИК ПЛАННИНГ БАЖАРИЛИШИ ТАЪМИНЛАНСИН

Иттифоқдош республикаларнинг Халқ хўжалиги кенгашлари бир қанча корхоналарнинг қониқарсиз ишлаётганлиги сабабларини СССР Халқ хўжалиги кенгашининг тармоқ бошқармалари билан биргаликда яқин кунларда муҳокама қилишлари ҳамда ана шу корхоналар томонидан йиллик топшириқларнинг бажарилишини таъминлаш чораларини кўришлари керак. СССР Халқ хўжалиги кенгашининг коллегияси 23 ноябрда ана шундай қарор қабул қилди.

Ишлаб чиқариш плани умуман ошириб бажарилаётганлиги коллегия мажлисида қайд қилиб ўтилди. Ўн ой ичида анча миқдорда қўшимча минерал ўғит, металл, автопокришка, электр энергияси, машинасозлик маҳсулоти, ёғоч ва бинокорлик материаллари берилди. Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш плани бажарилди. Енгил ва озиқ-овқат саноати пландан ташқари қарийб бир ярим миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Умумий кўрсаткичлар қониқарли бўлганига қарамай, саноатнинг ишида камчиликлар ҳам мавжуд. РСФСРдаги Волга-Вятка, Шимолий Кавказ, Кузбасс ва бошқа баъзи халқ хўжалиги кенгашлари, шунингдек Қўриқ ўлка ва Грузия халқ хўжалиги кенгашлари маҳсулот таннархини камайтириш планини бажармади. Топшириқни бажармаётган корхоналар салмоғи гарчи муттасил камайиб бораётган бўлса ҳам, бундай завод ва фабрикалар сони айниқса Озарбайжон, Красноярск, Қарағанда ва Шарқий Сибирь халқ хўжалиги кенгашларида ҳали кўп.

Саноатнинг ноябрь ойининг қолган кунларидаги ва декабрь ойидаги ишига доир масалани муҳокама қилишда республика халқ хўжалиги кенгашларининг вакиллари қатнашдилар. (ТАСС).

ТОШКЕНТ кўркига кўрк қўшилмоқда. Суратда шаҳарнинг кейинги вақтларда айниқса жамоли очилиб кетган вокзал олди майдонини кўриб турибсиз.

Б. Фомичев фотоси.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

Сурхондарё область, Шаҳрисабз районидаги Қайнар қишлоғининг кундан-кунга қиёфаси ўзгариб, гўзаллашиб бормоқда. Кейинги 2 йил ичида қишлоқда ҳаммом, ошхона, новвойхона, касалхона, ясли ва бир неча типовой уй-жой бинолари қад кўтарди. Яна 15 та типовой уй-жой бинолари қуриш мўлжалланмоқда.

Э. ШОНАЗАРОВ,

* * *

Тошкент область, Чиноз матлубот жамиятига қарашли З. Қорабоев мудирлик қилаётган магазин коллективи ўн бир ойлик планни муддатидан аввал бажариб, 500 минг сўмлик товар сотилишига муваффақ бўлди. Шу кунларда магазин коллективи йиллик товар сотиш планини СССР Конституцияси кунигача бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

А. ҚУРБОНОВ.

* * *

Яқинда Андижон область, Янгиқўрғон районидаги Калинин номли 67- ўрта мактабнинг бир группа ўқувчилари «Партия XXII съезди» колхозига ёрдамга чиқдилар. 11- синф ўқувчиси Хожал Юнусова 21 сўм пул топиб олди. Соф виждонли қиз дарҳол пулни группа бошлиғи С. Отабоевга топширди. Орадан бир оз вақт ўтар-ўтмас 80 ёшлардаги нуроний бир чол келди ва 21 сўм пулини йўқотганини айтди. Бобо пули топилганидан мамнун бўлди, Хожалхонга миннатдорчилик билдириб, унга сиҳат-саломатлик ҳамда узоқ умр тилади.

А. ЮНУСОВ.

* * *

Самарқанд область, Самарқанд районидаги «Ленинград» колхозида колхозчилар учун кўплаб турар-жой бинолари қад кўтармоқда. Чунончи сўнгги 3 йил мобайнида 230 оила янги уйларга кўчиб кирди.

А. НАҚИБОЕВ.

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

АГРЕССИЯ ТЎХТАТИЛСИН!

БЕЛЬГИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ БАЁНОТИ

БРЮССЕЛЬ, 23 ноябрь. (ТАСС). «Драпо руж» газетаси Бельгия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг баёнотини бугунги сонида «Парашютчилар Мерож оролидан чақириб олинсин!» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди.

Ҳозирги вақтда, деб таъкидланади баёнотда, Бельгия ҳукумати АҚШнинг қўллаб-қувватлаши билан Конгода диктатор Чомбенинг қўғирчоқ режимини ўрнатди. Бельгия ҳукумати Чомбе армияси ва чет эллардан ёлланган сотқинларнинг жуда кўп ваҳшийликларини яшириб келмоқда. Ҳукумат техника «ёрдами» кўрсатиш деган мунофиқона баҳона билан ҳарбий маслаҳатчилар, учувчиларни, қурол-яроғ ва транспорт воситаларини Чомбе ихтиёрига юборди ҳамда Бельгиянинг ўзида ёлланган сотқинларни териб олишда ёрдам кўрсатди. Бельгия ҳукуматининг Конго ишларига доим аралашиб келаётганлиги, деб уқтириб ўтилади баёнотда, кўпгина конголикларнинг ҳалокатига сабаб бўлди.

Бельгия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг сиёсий бюроси Бельгия парашютчиларининг Америка ва Англия ҳукуматлари розилиги билан Конгога юборилишига қарши чиқади. Бельгия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг сиёсий бюроси Конгода рўй берган аҳвол ғоят жиддий оқибатларга сабаб бўлиши мумкин эканлигини таъкидлайди ҳамда Мерож оролида турган ва Конгога қараб йўлга чиққан Бельгия парашютчиларини дарҳол чақириб олишни, қурол-яроғ ва транспорт воситаларини Чомбе армиясига етказиб беришни тўхтатишни, Конгодаги барча бельгиялик ҳарбий хизматчиларни чақириб олишни Бельгия ҳукуматидан талаб этади.

ИТАЛИЯ КОМПАРТИЯСИ САЙЛОВЛАРДА ЯНА МУВАФФАҚИЯТ ҚОЗОНДИ

РИМ, 24 ноябрь. (ТАСС). Италиядаги сайлов округларининг кўпчилигида берилган овозларни санаб чиқиш тамом бўлди. Овоз натижалари Коммунистик партия муниципал сайловларда яна катта муваффақият қозонганлигини исбот этади. Коммунистлар 50.183 округда 6.210-842 овоз, ёки барча овозларнинг 26 процентини олдилар. 1963 йилда парламентга ўтказилган сайловларда барча сайловчиларнинг 25,3 проценти Италия Коммунистик партияси номзодларини ёқлаб овоз берган эди.

Христиан-демократик партия ана шу округларда кеча овозларнинг 37,8 процентини олди, ваҳолонки 1963 йилда ҳамма овозларнинг 38,3 процентини олган эди.

СССРНИНГ ЭЛЧИСИ АҚШ ДАВЛАТ СЕКРЕТАРИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

ВАШИНГТОН. 24 ноябрь. (ТАСС). СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин кеча АҚШ давлат секретари Д. Раск ҳузурида бўлди ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг яқинда ўтказиладиган сессияси билан боғлиқ бўлган масалалар, шунингдек Конгодаги аҳвол масаласи юзасидан у билан суҳбат ўтказди.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

⊙ Бағдодда Германия Демократик Республикаси транспорт воситалари ва қишлоқ хўжалик машиналарининг виставкаси очилди. Ироқдан Германия Демократик Республикасига хурмо, тери ва чарм, дон, гуруч ташилиб, бунинг эвазига Германия Демократик Республикасидан машиналар ва ҳар хил ускуналар келтирилмоқда.

⊙ 8 миллиондан кўпроқ кишини бирлаштирган Индонезия деҳқонлар фронти АҚШнинг Малайзияда зўр бериб ҳарбий тайёргарлик кўраётганлигига қарши қатъий норозилик билдирди ва Американинг мамлакатдаги барча мулкини мусодара қилишни, шунингдек «тинчлик корпуси» аъзоларини Индонезиядан чиқариб юборишни ҳамда АҚШ информация муассасаларини ёпиб қўйишни талаб қилди. Мамлакат касаба союзларининг Марказий федерациясига кирувчи бир қанча маҳаллий касаба союзлар ҳам АҚШ монополияларини национализация қилиш таклифини илгари сурдилар.

⊙ Лиссабон суди Португалия Коммунистик партиясига мансублиги учун саккиз кишини турли муддатга тюрьмага қамашга ҳукм қилди.

⊙ Англияда шу йилнинг биринчи ярмида компанияларнинг соф фойдаси 106 миллион фунт стерлинг бўлди ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 16 процент кўпайди. Шу вақт ичида хусусий компанияларнинг умумий даромади 415 миллион фунт стерлинг ёки 15 процент ортди.

⊙ Жанубий Вьетнамнинг марказий районларида яқинда бўлиб ўтган сув тошқини натижасида 6.028 киши ҳалок бўлди. Аҳолидан 289 минг киши бошпанасиз қолди, 58.900 уй йўқ бўлди, 39.300 уй зарарланди, ишланадиган ерларнинг 80 процентдан 100 процентгача қисмини сув ювиб кетди, чорва молларнинг 78 процентдан 86 процентгача қисми нобуд бўлди.

⊙ Панаманинг «Зания» савдо кемаси Португалиянинг ғарби-жанубий соҳили яқинида туманда Грециянинг «Гиперион» танкери билан тўқнашиб, сувга ғарқ бўлди. Ғарқ бўлган кема экипажининг ҳамма аъзолари Греция танкерининг бортига эсон-омон чиқиб олишди. Бу танкер бош қисми шикастланган ҳолда Лиссабонга етиб келди.

⊙ Филиппиннинг жанубий ва марказий районларида ўтган ҳафтада рўй берган тўфон натижасида 328 киши ҳалок бўлди ва 300 минг киши бошпанасиз қолди. Тўфон сабабли рўй берган сув тошқини ва вайроналиклар вабо ва юракбуруғи касалликларининг бошланиб кетиш хавфини туғдирмоқда. (ТАСС).

Сохта паспорт билан

БРЮССЕЛЬ, 23 ноябрь. (ТАСС). Бельгия фашистларининг собиқ бошлиғи сиртдан ўлим жазосига ҳукм қилинган ҳарбий жиноятчи Леон Дегрель шу йил ёзда Бельгияга келиб, бир қанча вақт Антверпен шаҳрида яшади.

Газеталар ана шу ҳақда хабар қилиб, Дегрель Бельгияга сохта паспорт билан келганлигини кўрсатиб ўтдилар. У ўзича маслакдош кишилар билан алоқани тиклаш учун бу ерга келган.

ҚЎЗҒОЛОН ЙИЛЛИГИ

ХАНОЙ. 23 ноябрь. ТАСС мухбири **Е. Кобелев** хабар беради:

Вьетнам халқи бугун Жанубий Вьетнамда француз мустамлакачиларига қарши бошланган қўзғолоннинг 24 йиллигини тантанали вазиятда нишонламоқда. Бу қўзғолон Вьетнам халқининг миллий озодлик йўлидаги курашининг порлоқ саҳифаларидан биридир.

... 1940 йил 23 ноябрь. Тонг ёриши биланоқ, Митхо вилоятининг аҳолиси ва ўрмонлардан келган партизанлар француз мустамлакачиларининг ҳарбий постларига ҳужум қилдилар. Митхо вилоятининг аҳолиси кетидан Жанубий Вьетнамдаги бошқа саккиз вилоятнинг аҳолиси қўзғолон қилди. Бу вилоятларда янги тузилган ишчи-деҳқон комитетлари бир неча кун мобайнида ҳокимиятни ўз қўлларида сақлаб турди. Француз мустамлакачилари бу вилоятларга ўз қўшинларини келтириб, қўзғолончилардан шафқатсиз ўч олдилар. Минг-минглаб ватанпарварлар қатл этилди ва тюрьмаларга ташланди.

Жанубий Вьетнамдаги қўзғолоннинг 24 йиллиги муносабати билан Ханойда пойтахт жамоатчилигининг тантанали йиғилиши бўлди. Ханой аҳолиси турли табақаларининг вакилларидан бир мингдан ортиқ киши йиғилишда қатнашди. Вьетнам Ватан фронти Марказий Комитетининг аъзоси Тон Куанг Фьет йиғилишда нутқ сўзлади. Тон Куанг Фьет айтдики, Жанубий Вьетнам халқи 1940 йилги қўзғолоннинг жанговар традицияларини авайлаб сақлайди ва тинчмай ривожлантиради. Жанубий Вьетнамнинг мард ватанпарварлари ҳозирги вақтда янги золимларга — Америка империалистларига қарши қатъий кураш олиб бормоқдалар. Тон Куанг Фьет Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг кураши ғалаба билан тугалланади, деб ишонч билдирди.

АФРИКА БИРЛИГИ ТАШКИЛОТИ КОМИССИЯСИНИНГ ФАВҚУЛОДДА МАЖЛИСИ

АДДИС-АБЕБА, 24 ноябрь. (ТАСС). Африка бирлиги ташкилоти махсус комиссиясининг фавқулодда мажлиси 26 ноябрда Найробида (Кения) ўтказилади. Кения бош министри Жомо Кениата бу ташкилотнинг раисидир. Африка бирлиги ташкилотининг бош секретари Телли Диалло кеча бу ерда ана шу фавқулодда мажлиснинг ўтказилишини эълон қилди. Конгодаги вазият кескинлашганлиги муносабати билан фавқулодда мажлис чақирилади. Африка бирлиги ташкилоти махсус комиссиясининг мажлиси илгари 1 декабрга мўлжалланган эди.

Совет Иттифоқи дўстларининг съезди

БРЮССЕЛЬ, 23 ноябрь. (ТАСС). Кеча Антверпенда Бельгия — Совет дўстлиги жамиятининг X съезди ўз ишини тамомлади.

Съезд делегатлари жамиятнинг фаолияти тўғрисида ҳисобот докладини тингладилар, жамият фаолиятини кенгайтириш имкониятларини муҳокама қилдилар, Бельгия халқига мурожаат қабул қилдилар.

Съезд жамият раҳбар органларининг янги составини сайлади.

Самолёт сотишмоқчи

НЬЮ-ЙОРК, 23 ноябрь. (ТАСС). Қўшма Штатлар реактив самолётларини енгил шартлар билан сотиб олишни Малайзия Федерациясига таклиф этди. Юнайтед Пресс Интернэйшнл агентлиги мухбирининг Малайзия пойтахтидан билдиришича, бугун Куала — Лумпурда шу хабар эълон қилинган.

АҚШ ҳарбий миссияси билан Малайзиянинг расмий кишилари ўртасида олиб борилган музокаралар тамом бўлганидан кейин эълон қилинган баёнотда бундай дейилади: АҚШнинг самолётлар сотиш ҳақидаги таклифи Малайзия министрлар кабинетининг муҳокамасига қўйилади.

Америка ҳукумати Малайзия учувчиларини, реактив самолётларга хизмат кўрсатувчи техника ходимларини тайёрлашни ва Малайзияда биринчи ҳарбий билим юрти очишни ҳам таклиф этди.

АМЕРИКА — БЕЛЬГИЯ МУСТАМЛАКАЧИЛАРИНИНГ ҲАРБИЙ ОПЕРАЦИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК. 24 ноябрь. (ТАСС). Бельгиянинг АҚШ ҳарбий ҳаво кучларига қарашли 12 транспорт самолётида келтирилган 600 парашютчидан иборат батальони бугун саҳар пайтида Стэнливиль аэропортига қўнди ва Конго қўзғолончилари билан қисқа жангдан кейин бу аэропортни ишғол қилди. АҚШ давлат департаменти Вашингтонда ана шу гапларни айтди. Давлат департаментининг Америка информация агентликлари эълон қилган ана шу баёнотига кўра, АҚШ ва Бельгия ҳукуматлари шаҳарда қўзғолончи кучлар томонидан ажратиб қўйилган тахминан 1.000 оқ танлини қутқариш учун Бельгия парашютчиларини Стэнливилга юбориш тўғрисида биргаликда қарор қабул қилганлар. «Чомбе бунга тамомила розилик билдирган». Конго қўзғолончилари август ойининг бошидан буён Стэнливилни ўз қўлларида сақлаб келмоқда эди.

ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАРДА

ДЎСТЛИК ИПЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

ПРАГА. Чехословакия — Совет дўстлиги традицион ойлиги Чехословакия ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги бузилмас қардошлик ва бирлик намойишига айланиб кетди.

Чехословакиядаги кўпгина корхоналарда Совет Иттифоқидан келган ишлаб чиқариш новаторларининг делегацияси бўлди. Делегация аъзолари саноат илғорлари тажрибасини ўзаро айирбошлашга бағишланган конференцияда қатнашди.

СССРдан келган комсомол «Дўстлик поезди»нинг қатнашчилари билан бўлаётган учрашувлар самимий вазиятда ўтмоқда. Прага, Братислава, Брно ва бошқа шаҳарларда Чехословакия Социалистик Республикаси ва СССР ёшлари иштироки билан дўстлик намойишлари бўлиб ўтди.

Совет санъати, СССРдаги коммунистик қурилиш муваффақиятлари тўғрисида ҳикоя қилувчи виставкаларни Чехословакия меҳнаткашлари зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

Чехословакия Социалистик Республикаси партия-давлат делегациясининг СССРга қиладиган визитини Чехословакия жамоатчилиги табрикламоқда, бу визит Чехословакия Компартияси билан КПСС ўртасидаги ғоявий бирликни, Чехословакия ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги ҳамда қардошлигини мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб таъкидламоқда.

ПЛАН МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛМОҚДА

БУХАРЕСТ. Руминиянинг турли районларидан ишлаб чиқариш планлари муддатидан илгари бажарилганлиги тўғрисида хушхабарлар келиб турибди. Хунедоара ва Решицадаги металлургия комбинатлари ўн бир ойлик планни муддатидан ўн кун аввал бажарди. Мамлакат пландан ташқари 120 минг тоннага яқин пўлат, кўп миқдорда чўян ва прокат олди. Брашов областидаги 30 та корхонада, Плоешти областидаги 40 та завод ва фабрикада ва бошқа бир қанча корхоналарда ўн бир ойлик план муддатидан илгари бажарилди.

КУБАДА ВЕНЕСУЭЛА ХАЛҚИ БИЛАН БИРДАМЛИК ҲАФТАЛИГИ

ГАВАНА. Кубада Венесуэла халқи билан бирдамлик ҳафталиги тамом бўлди. Ҳафталик кунларида оролнинг турли бурчакларидаги ишчилар билан деҳқонлар, студентлар билан ўқувчилар, бутун Куба халқи ўтказилган жуда кўп митингларда Венесуэла миллий озодлик фронтининг қаҳрамон курашчилари билан қардошларча бирдам эканликларини билдирдилар.

Гаванада Куба рассомларининг революцион темаларга бағишланган асарлари катта виставкаси очилди. Виставка Венесуэла халқининг озодлик учун олиб бораётган қаҳрамонона курашига бағишланган.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ҚАНОТЛИ «ЧЎПОН»

Бир тўда какликлар мева-чеваларга сероб чакалакзорга қўнишди. Бундан хабар топган қирғий ҳар куни уларни ҳайдарди.

Мен милтиқ олиб овга чиқдим. Ёнимда эргашиб юрган този ит қушларни орқасидан қувди. Шу пайт чакалакзор устида қирғий пайдо бўлди. У пастга ўқдек отилиб, итнинг бўйнига ўткир тирноқларини санчди.

Отилган ўқ какликларни қанотли «чўпон»дан, итни эса азобдан қутқазди.

А. ЕРШЕВ,
Шимолий Қозоғистон области.

«ОВЧИ ИЛОН»

Австралиядаги кўлларда ажойиб бир илон бор. У ингичка, қизил думини сувдан чиқазиб, қимирлатиб туради. Қушлар бу қизил думни чувалчанг фараз қилиб, думни емоқчи бўладилар. Шунда илон ўз ўлжаларини осонликча ушлаб олади.

ЕР ОСТИДАГИ ПОРТ

Венгрияда чиқадиган «Диппресс» газетасининг хабар беришича, Сирия қирғоқларида денгиз остида қадимий портлар борлиги аниқланган. Бу ердан Греция, Финляндия, Рим ва Арабистонда тайёрланган кемалар топилди. Сирия ҳукумати қадимий тарихнинг бу қимматбаҳо ёдгорликларини денгиз остидан чиқазиб олиш тадбирларини кўрмоқда.

СИГИР ТЎРТТА ТУҒДИ

Украина ССР. Қрим областидаги «Саки» совхозининг 3-бўлимида камдан-кам учрайдиган ҳодиса юз берди. Сут-товар фермасидаги «Красотка» лақабли сигир тўртта бузоқ туғди.

Бузоқларнинг бири 19 килограмм, иккинчиси 21 килограмм, иккитаси 24 килограммдан туғилди. Ҳамма бузоқлар соғлом ўсмоқда.

И. А. ПЕНТЮХОВ.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

«ДАҲБЕД» ЯНГИЛИКЛАРИ

ВОДОПРОВОД ҚУРИЛДИ

Самарқанд областдаги «Даҳбед» пахтачилик совхозининг 1, 3, 6-бўлимларида ва совхознинг маъмурий биноларига водопровод трубалари ўрнатилди.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Шу йилнинг ўзидаёқ совхоздаги 60 дан ошиқ хонадонда ҳовли тўйлари ўтказилди.

ҲАШАМАТЛИ БИНОЛАР

Совхоз маркази йилдан-йил обод бўлмоқда. Бу ерда болалар яслиси, ҳаммом, кутубхона биноси ва ўнлаб уй-жой бинолари қурилиб ишга туширилди.

В. ТУРСУНОВ.

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР * РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

25 НОЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 — Тонгги концерт. 7.45 — Пионер эрталиги (ўзб.). 8.25 — Шарқ халқлари қўшиқлари. 9.25 — Музикали антракт. 10.10 — Романслар. 10.30 — Композитор Мутал Бурҳонов асарлари. 11.15 — Медицина темасида (ўзб.). 11.25 — Опера куйлари. 13.30 — Концерт. 16.00 Янги музикали асарлар. 16.40 — Доғистон ёзувчиси М. Яхяевнинг «Самовар шўрва»си (ўзб.). 18.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 19.20 — Қозоқ куйлари. 20.00 — Пахтакорлар учун (рус.). 20.45 — Республика машъаллари (рус.). 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб). 22.10 — Енгил куйлар. 22.30 — Поэзия кечаси (ўзб.). 23.10 — Лирик концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

25 НОЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00— **Гурулла, гулхан** (мактаб ўқувчилари учун концерт). 18.35 — **Телевизион янгиликлар.** 18.50 — **«Ўзбекфильм» расмлари.** 19.40 — **Насриддин Бухорода** (кинокомедия). 21.05 — **Реклама ва эълонлар.** 21.20 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.25 — **Телевизион янгиликлар.** 21.40 — **Ҳамза номидаги мукофот лауреатлари.** 22.20 — **Композитор Шоҳидий.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/XI да **Қутлуғ қон,** 26/XI да **Хатарли йўл.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/XI да **Зарафшон қизи.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Юрий Дуров гастроллари ва Ўзбек цирки артистларининг томошалари.** Кеч соат 8 да бошланади.

КИНО

Авлиё Малахиас мўъжизаси — «ВАТАН», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (кундуз соат 3, кеч 6 ва 7 да)

Асосли далил — «МИР», «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» «МОСКВА», «ЧАЙКА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва кеч 9 да ҳамда жуфт соатларда), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч 7 да).

Ер фарзанди — «ВАТАН» (эрталаб соат 10, 11-45 минут ва кундуз 1 яримда).

Одамлар ҳаммасини билмайди — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Ер-ёр — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
25 ноябрда
коммунистик меҳнат бригадалари учун 9-абонемент бўйича:
«Ўзбек халқ музикаси ва санъат усталари»
циклидан
Ўзбекистон ССР халқ артистлари
«Тўхтасин Жалилов ва Юнус Ражабий»
деган темада

КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ

Лектор — **И. Акбаров.**

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Коммуна Исмоилова, Берта Давидова,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова, Карим Мўминов,** Ўзбекистон халқ ҳофизи **Ортиқхўжа Имомхўжаев** ва солистлар ҳамда ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

КОРХОНА РАҲБАРЛАРИ, ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ СЕКРЕТАРЛАРИ ВА ЖАМОАТЧИ МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

МАРКАЗИЙ ГАЗЕТАЛАРГА

обуна қилишнинг охирги муддати

1964 йил 1 декабргача.

МАРКАЗИЙ ЖУРНАЛЛАРГА

1965 йил 1 февралдан ва бундан кейинги ойлардан

ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА.

Якка обуна чекланмаган ҳолда завод, фабрика, муассаса ва ўқув юртларида, алоқа бўлимларида, «Союзпечать» киоскаларида қабул қилинади.

«Союзпечать» Тошкент шаҳар бўлими.

6-Магнитогорск кўчаси, 41-уйда турувчи **Жамол Мўминовнинг** Мевазор кўчаси, 21-уйда турувчи Тўхтасин Холматовна Мўминова-Тўлагановадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Диссертация ёқлайдилар

1964 йил 7 декабрь кундуз соат 2 да. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия-технология ва биология фанлари бўлимининг биология фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Братск кўчаси, 33-уй, Геология ва геофизика институтининг конференц-зали) биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

А. Ф. Мансурова: «Эрта пишар ҳар хил чигитнинг пишиб-етилишидаги биологик асослар» деган темада.

В. Ш. Ғаниев: «Ғўзанинг қўшимча ён шохларининг ҳосил тўплашдаги аҳамияти» деган темада.

1964 йил 8 декабрь кундуз соат 3 да. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ижтимоий фанлар бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, Фанлар академияси президиумининг конференц-зали)

Т. Оллоназаров — санъатшунослик кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Қорақалпоқ совет драматургияси ва театрининг асослари ҳамда шаклланиши» деган темада.

Диссертациялар билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
ПУЛЛИК

ТАЙЁРЛОВ КУРСИГА

ЎҚУВЧИЛАР
ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

Ҳужжатлар шанба кунларидан бошқа ҳар куни кеч соат 6 дан ўқув корпусида қабул қилинади (Карл Маркс кўчаси, 35-уй, 183-аудитория).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС — 64543. Р. 04177. Н. Б. 274.